

Programació del departament de Ciències Socials

Geografia i Història
Economia

Curs 2020/2021
IES Binissalem

Aprovada el 20/11/2020

1 Apartats de la programació didàctica del departament

<u>1 Apartats de la programació didàctica del departament</u>	<u>2</u>
<u>1 Matèria GEOGRAFIA I HISTÒRIA (ESO)</u>	<u>5</u>
<u>1.1 Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.</u>	<u>5</u>
<u>1.2 Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.</u>	<u>5</u>
<u>1.3 Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.</u>	<u>5</u>
<u>1.4 Criteris i procediments de recuperació.</u>	<u>6</u>
<u>1.5 Matèria GEOGRAFIA I HISTÒRIA 1r ESO</u>	<u>6</u>
<u>1.5.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.</u>	<u>6</u>
<u>1.5.2 Seqüència dels continguts</u>	<u>6</u>
<u>1.5.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació</u>	<u>6</u>
<u>1.5.4 Estàndards d'aprenentatge avaluable.</u>	<u>6</u>
<u>1.6 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 2 ESO</u>	<u>7</u>
<u>1.6.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.</u>	<u>7</u>
<u>1.6.2 Seqüència dels continguts</u>	<u>7</u>
<u>1.6.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació</u>	<u>7</u>
<u>1.6.4 Estàndards d'aprenentatge avaluable.</u>	<u>7</u>
<u>1.7 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 3 ESO</u>	<u>7</u>
<u>1.7.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.</u>	<u>7</u>
<u>1.7.2 Seqüència dels continguts</u>	<u>7</u>
<u>1.7.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació</u>	<u>7</u>
<u>1.7.4 Estàndards d'aprenentatge avaluable.</u>	<u>7</u>
<u>1.8. EMPRENEDORIA 3 ESO</u>	<u>8</u>
<u>1.8.1 Objectius</u>	
<u>1.8.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable</u>	<u>8</u>
<u>1.8.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació</u>	<u>8</u>
<u>1.9. GEOGRAFIA I HISTÒRIA 4 ESO</u>	<u>8</u>
<u>1.9.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.</u>	<u>8</u>
<u>1.9.2 Seqüència dels continguts</u>	<u>8</u>
<u>1.9.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació</u>	<u>8</u>
<u>1.9.4 Estàndards d'aprenentatge avaluable.</u>	<u>8</u>
<u>1.10. EMPRENEDORIA 4 ESO</u>	<u>8</u>
<u>1.10.1 Objectius</u>	<u>9</u>
<u>1.10.2 Continguts, criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge avaluable.</u>	<u>9</u>
<u>1.11. ECONOMIA 4 ESO</u>	<u>9</u>
<u>1.11.1 Continguts</u>	<u>9</u>
<u>1.11.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndard d'aprenentatge avaluable</u>	<u>9</u>
<u>1.11.3 Estàndards d'aprenentatge avaluable.</u>	<u>9</u>
<u>2. Matèria batxillerat.</u>	<u>9</u>
<u>2.1. HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI 1r BATXILLERAT</u>	<u>9</u>
<u>2.1.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable</u>	<u>10</u>
<u>2.2 ECONOMIA 1r BATXILLERAT</u>	<u>10</u>
<u>2.2.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable</u>	<u>10</u>
<u>2.3 HISTÒRIA DE L'ART 2n BATXILLERAT</u>	<u>11</u>

2.3.1. Objectius específics	11
2.3.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	11
2.4 GEOGRAFIA D'ESPANYA 2n BATXILLERAT	11
2.4.1. Objectius específics	11
2.4.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	11
2.5. ECONOMIA DE L'EMPRESA 2n BATXILLERAT	11
2.5.1. Objectius específics	11
2.5.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	11
2.6. FONAMENTS D'ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ 2n BATXILLERAT	11
2.6.1 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	12
2.7. HISTÒRIA D'ESPANYA 2n BATXILLERAT	12
2.7.1. Objectius específics	12
2.7.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	12
2.7.3 Mètodes pedagògics, així com els materials i recursos didàctics que s'utilitzaran.	13
2.7.4 Distribució espai-temps.	14
2.7.5. Activitats d'ampliació i de reforç.	15
2.7.6 Elements transversals tractats.	15
3. <u>Procediments de suport i de recuperació.</u>	16
3.1 <u>Pla de suport als alumnes repetidors</u>	17
3.2 <u>Pla de suport als alumnes amb matèries pendents dels cursos anteriors.</u>	17
4. <u>Activitats complementàries i extraescolars que es pretenen fer des de l'equip docent.</u>	17
5. <u>Adaptacions necessàries per atendre l'alumnat amb NESE</u>	19
5.1 <u>Plans d'actuació.</u>	19
5.2 <u>Criteris per a l'elaboració de les Adaptacions Curriculars.</u>	20
5.3 <u>Mesures individuals de suport en vistes al desenvolupament de les competències i l'assoliment dels objectius</u>	20
6. <u>Seguiment de la programació didàctica. Indicadors d'assoliment.</u>	21
7. <u>Prevenició de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi de qualsevol crim contra la humanitat.</u>	21

1 Matèria GEOGRAFIA I HISTÒRIA (ESO)

1.1 Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.

Amb la intenció de donar una visió sintètica de cada àmbit (o àrea) curricular es presenten a continuació aquells conjunts de competències que es mostren interrelacionades en el moment de ser tractades per part del departament de Geografia-Història:

- Els coneixements socials es fonamenten en primer terme en la simbologia, que permet interpretar les informacions cartogràfiques i gràfiques en general.
- La vinculació amb el propi territori implica el coneixement dels seus trets identificatius, tant històrics com artístics i culturals en general.
- La identificació amb el propi territori es complementa amb el coneixement i respecte per altres realitats físiques i culturals.
- Inherent als aprenentatges socials hi ha el desenvolupament de l'esperit crític com a font de realització i d'independència personal. Això implica des de tenir sentit (positiu) de la realitat fins a ser capaç d'observar i d'acceptar la crítica, recollint punts de vista diferents, així com saber interpretar els drets i deures de caire polític i social.
- Els aprenentatges socials es veuen com a possibilitadors de la participació social que comporta conèixer la legislació i el funcionament de les institucions socials, per així arribar a consolidar actituds solidàries i d'implicació social.
- Les denominades habilitats socials tenen un important paper entre les competències bàsiques: relacionar-se, tenir actitud dialogant, ser prudent davant els conflictes, respectar les normes de convivència i de relació social.

1.2 Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

2n d'ESO:

Conceptes 50%

Procediments i actituds: 50%

3r d'ESO:

Conceptes: 70%

Procediments i actituds: 30%

(60/40% respectivament en el cas de IAEE)

4t d'ESO:

Conceptes: 30%

Procediments i actituds: 70%

(70/30% per Economia i 60/40% per IAEE)

Batxillerat:

Conceptes: 80%

Procediments i actituds: 20%

(excepte a Història de l'Art i EOE que els percentatges són 90/10 respectivament).

1.3 Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Els instruments que farem servir durant tot el curs per avaluar són els següents:

- El treball constant de l'alumne/a.
- La predisposició positiva envers de les tasques pròpies de l'assignatura i de l' alumne/a.
- La implicació activa i positiva en el bon desenvolupament de la classe. Ens referim a la puntualitat en les entrades i sortides de classe, a la participació oral, a la col·laboració amb els companys i el professor/a...
- Les proves o exercicis escrits i orals sobre els continguts.
- Els treballs o petites investigacions. Es tindrà en compte el nivell d'execució formal dels treballs i del quadern.
- Avaluació de llibres de lectura indicats als alumnes (si escau).

1.4 Criteris i procediments de recuperació.

L'avaluació formativa es realitzarà diàriament dins l'aula durant el procés d'ensenyament-aprenentatge, realitzant les observacions pertinents sobre l'evolució de cada alumne. L'avaluació sumativa de cada trimestre s'aconseguirà a partir de diverses dades que es podran obtenir a partir de la realització de part o la totalitat de les activitats que es detallen a continuació:

- Puntuació de les activitats d'aprenentatge, tant les realitzades a casa com les que es realitzin dins l'aula. Es tindrà molt en compte la organització del quadern, la neteja, correcció dels exercicis,...
- Valoració de la participació a classe pel que fa a la correcció col·lectiva d'activitats, plantejament de dubtes i suggeriments i la actitud dialogant en els temes de debat.
- Mitjançant diferents proves objectives elaborades d'acord amb els objectius de cada unitat didàctica treballada.
- Mitjançant treballs de recerca i investigació.

La nota final és la mitjana de les avaluacions del curs valorant la progressió del procés d'aprenentatge de cada alumne durant el curs. L'alumnat que no hagi superat l'assignatura al mes de juny, tindrà l'opció de recuperar-la a la convocatòria extraordinària.

L'alumnat comptarà amb una guia de recuperació on s'estipulen les activitats obligatòries i els temes i apartats que prepararan per la prova extraordinària.

1.5 Matèria GEOGRAFIA I HISTÒRIA 1r ESO

PROGRAMACIÓ ÀMBIT SOCIAL i ARTÍSTIC 1r ESO Curs 20-21

Finalitat de l'àmbit

L'àmbit social i artístic de 1r d'ESO està format per aquestes quatre assignatures:

- Educació plàstica visual i audiovisual (3h)
- Valors ètics (1h) (1r C i F no fan aquesta hora de Valors perquè hi ha alumnes de Religió)
- Geografia i història (3h)

-Música (de les 3 hores setmanals de música una es treballa dins l'àmbit i les altres dues com a pràctica musical)

L'objectiu d'aquest àmbit és complir amb la normativa (**Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears**) i amb el mandat d'inspecció educativa per tal que l'aprenentatge sigui competencial i global per millorar l'aprenentatge i superar la divisió entre disciplines o matèries.

L'excepcionalitat d'aquest curs afectat pel COVID 19 ens pot situar en 3 escenaris diferents: A, B i C. Aquesta programació s'adapta als 3 escenaris i, per tant, un canvi d'escenari no suposarà un canvi de la programació. L'únic element que es referirà serà la feina en equip cooperatiu.

Totes les activitats i les eines d'avaluació corresponents estaran disponibles a la classe "Àmbit social i artístic" de 1rESO Curs 20-21 del classroom dels alumnes. Els alumnes tendran una sola classe de classroom de l'àmbit social i artístic i no tendran una classe per a cada assignatura.

Els alumnes disposaran d'un quadernet individual de l'àmbit per a les tasques manuals.

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

L'àmbit no es constitueix per fer una contribució de les assignatures a les competències bàsiques, sinó que es constitueix per convertir les competències bàsiques en l'eix que articula l'àmbit.

A l'àmbit social i artístic s'avaluen aquestes competències: comunicació lingüística, digital, aprendre a aprendre, socials i cíviques, sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor, la consciència i expressions culturals. Només es qualificaran la digital, la social i cívica, la consciència i expressions culturals perquè les altres 3 competències les qualificarà l'àmbit lingüístic.

OBJECTIUS COMPETENCIALS DE L'ÀMBIT SOCIAL I ARTÍSTIC

1. Localitzar la Terra al Sistema Solar, conèixer les seves característiques i els moviments que realitza entenent i descrivint les conseqüències d'aquests. **CCL**
2. Localitzar i reconèixer els oceans i continents. **CCL, CD**

3. Identificar els climes del món, descriure els seus paisatges (relleu, aigües i vegetació) i reconèixer els impactes ambientals que l'espècie humana ha provocat en el medi. **CCL, CSC**
4. Saber utilitzar diferents eines de geolocalització per situar tots els elements anteriors: orientació, mapes, coordenades, Google Earth, Maps... **CD, CPAA, SIE, CMCT**
5. Utilitzar les noves tecnologies per investigar, crear productes i col·laborar entre ells. **CD**
6. Identificar els diferents períodes en què es divideix la història de la humanitat fent especial incidència en la prehistòria i els seus períodes. **CCL, CMCT**
7. Datar els principals fets històrics i entendre els conceptes abans i després de Crist. **CMCT**
8. Descriure el procés d'hominització i les seves formes de vida. **CCL, CSC**
9. Localitzar en un mapa l'origen i l'evolució dels diferents homínids. **CMCT**
10. Comprendre l'abast de la primera gran revolució i explicar les transformacions que aquest procés va produir en l'evolució de l'espècie humana. **CCL, CSC**
11. Localitzar i datar els primers poblats neolítics i conèixer la seva difusió. **CMCT**
12. Descriure la vida d'una comunitat neolítica/edat metalls: Pròxim Orient, Illes Balears (talaiòtica)... **CSC, SIE**
13. Entendre que els fets històrics no són lineals. **CSC**
14. Entendre el pas de la prehistòria a la història. **CSC**
15. Entendre el món mediterrani a l'edat antiga a través de l'anàlisi de les seves societats: mesopotàmica, egípcia, grega, fenícia i romana i com aquestes han influït en la nostra cultura. **CCL, CSC**
16. Localitzar en un mapa les diferents societats i identificar cronològicament l'època de major esplendor de cada civilització. **CMCT, CSC**
17. Reconèixer i comparar l'estructura sociopolítica de cada societat: estructura social i les institucions més representatives. **CL, CSC, SIE**
18. Investigar l'art i establir comparacions i diferències entre l'art de les diferents societats. **SIE, CEC**
19. DIVERSITAT: És capaç de reconèixer la diversitat de cultures, formes de fer i pensar i organitzar-se de les diferents societats humanes com una riquesa, rebutjant formes de discriminació i intolerància i etnocentrisme. (5 Continents) **CSC CL, IEE**
20. IGUALTAT: Pot valorar la igualtat i dignitat de tots els éssers humans com a element bàsic de la persona independentment del seu origen, ètnia, cultura o religió. **CSC, CL, IEE**
21. DRETS HUMANS: Coneix alguns drets humans com a constitutius de la persona i en pot defensar la seva necessitat i importància. **CSC CL**
22. És capaç de reflexionar sobre l'excepcionalitat i contingència de l'existència dels éssers humans dins l'univers i en reconeix el valor. (Espai, temps) **IEE, CL**

23. LA PERSONA: Pot explicar quins són els elements constitutius de la persona com a ésser lliure, racional, moral, simbòlic, ETC. **CS CCL**
24. Indicar i justificar les diferències entre una persona i la resta dels animals, **CSC**
25. Reconèixer la Intel·ligència emocional, l'empatia i la dimensió ètica com una característica exclusiva dels humans i que ja apareix a la prehistòria. **CS CCL**
26. Justificar la importància de la raó i la llibertat per l'ésser humà per decidir com vol ser i triar els seus valors vitals. **CSC**
27. Reflexionar sobre la naturalesa social de l'ésser humà i entendre la importància de la socialització i de la influència dels altres en la construcció personal. **CIE**
28. LES LLEIS- Reconeix i aporta raons sobre necessitat i la importància de les normes i lleis com a instrument per organitzar la convivència ciutadana.
Pot diferenciar les normes ètiques de les normes legals. **CCL, CSC**
29. DEMOCRÀCIA: Explicar les característiques bàsiques de la democràcia com a sistema de govern comparant la democràcia grega a l'actual. (representant, sufragi universal, Divisió de poders?) **CCL, CSC**
30. Veu i argumenta la importància de la participació ciutadana i l'elecció de la democràcia com un sistema millor que altres formes de govern. **CCL, CSC**
31. ÈTICA: Pot entendre i explicar la diferència entre el relativisme sofista i l'objectivisme socràtic i ho aplica a un exemple de l'actualitat.
32. Reconeix músiques de diferents cultures i les sap situar en l'espai. **CEC**
33. Mostrar interès pels paisatges sonors que ens envolten i reflexionar sobre aquests paisatges. **CSC**
34. Conèixer les eines bàsiques d'edició de so digital: muntatge musical en podcast. **CD**
35. Utilitza la veu i la paraula com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives. **CEC**
36. Classifica i discrimina auditivament els diferents tipus de veu **CEC**
37. Explora i desenvolupa habilitats tècniques elementals de la veu: afinació, precisió, dicció, fraseig i expressió **SIE**
38. Reconèixer els 3 elements dels instruments musicals: element que vibra, mecanisme que el fa vibrar i la caixa de ressonància **CMCT**
39. Classificar els instruments en vent, corda i percussió. Els instruments i el cos com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives **CEC**
40. Experimentar amb els elements dels instruments i identificar les diferents sonoritats que poden produir **CMCT**
41. *Investiga i indaga de forma creativa les possibilitats sonores i musicals dels objectes.* **CEC**
42. *Crea amb el paper retallat formes abstractes i figuratives i les compon amb finalitats il·lustratives, decoratives o comunicatives.*
43. Conèixer els fonaments de la imatge en moviment i explorar-ne les possibilitats expressives.

44. *Elabora una animació amb mitjans digitals o analògics.*
45. Dibuixar amb diferents nivells d'iconicitat de la imatge. **CEC**
46. *Comprèn i empra els diferents nivells d'iconicitat de la imatge gràfica, elabora esbossos, apunts, dibuixos esquemàtics, analítics i mimètics.* **CEC**
47. *Distingeix significant i significat en un signe visual.* **CEC**
48. Distingir i crear diferents tipus d'imatges segons la relació significant-significat: símbols i icones. **CEC**
49. Descriure, analitzar i interpretar una imatge distingint-ne els aspectes denotatiu i connotatiu. **CEC**
50. Conèixer i aplicar les possibilitats expressives de les tècniques gràficoplàstiques seques, humides i mixtes. La tèmpera, els llapis de grafit i de color. El collage. **CEC**
51. Analitzar i fer fotografies i comprendre'n i aplicar-ne els fonaments.
52. Analitzar i elaborar còmics aplicant els recursos de forma apropiada.

CRITERIS D'AVUACIÓ I QUALIFICACIÓ

Criteris d'avaluació (avaluació formativa)

- Estan orientats a l'assoliment de competències i fan referència a aprenentatges transferibles, productius, significatius, perdurables i funcionals; han de permetre, en definitiva, que l'aprenent pugui aplicar allò après en contextos reals.

-L'avaluació formativa. Promou que sigui el mateix alumnat qui la faci de manera que li permeti adquirir qualsevol tipus d'aprenentatge. Es vincula amb les competències d'aprendre a aprendre, d'autonomia i iniciativa personal, social i cívica.

- L'avaluació s'entén com a regulació entre iguals, i l'autoavaluació, entesa com a reflexió sobre què cal millorar i com, que no al que en diem "corregir" produccions de l'alumnat. La retroalimentació (feedback) no estarà centrada a identificar errors sinó a reconèixer el que ja es fa prou bé (i, per tant, no s'ha d'oblidar) i, en segon lloc, a ajudar a comprendre la idoneïtat de la lògica aplicada en la realització de l'activitat, perquè és la que cal revisar, i a suggerir possibles camins per avançar.

-L'objectiu de l'avaluació formativa és donar indicadors a l'alumne sobre el seu aprenentatge que l'ajudin a millorar la tasca. L'alumne o alumna no més ha de fer la tasca, sinó l'ha de revisar i millorar a partir del *feedback* amb els companys i amb el professorat.

-Cada activitat ha de tenir un objectiu d'aprenentatge definit: què volem que aprengui l'alumne amb aquesta activitat. Hem de concretar l'objectiu d'aprenentatge de cada activitat. L'alumne ha de saber què li avaluarem: ha de conèixer l'eina d'avaluació abans de fer la tasca.

-L'avaluació formativa contempla l'ús dels diferents tipus d'avaluació (autoavaluació, heteroavaluació, coavaluació, individual, col·lectiva) i instruments (pautes d'avaluació, qüestionaris, dossiers) .

-Abans de fer una tasca hem de dedicar temps a assegurar-nos que els alumnes saben: Què farem? Per què ho farem? Com ens hem d'organitzar per fer-ho? Què haurem de produir i per què?

2. Criteris de qualificació

-Avaluam les competències amb indicadors. Cada indicador té 4 nivells d'assoliment: expert, avançat, aprenent, novell, no assolit que es corresponen amb molt , bastant, adequat , poc i gens del GESTIB.

-L'equivalència amb els ítems numèrics del GESTIB serà aquesta :

-Molt (9, 10)

-Bastant (7, 8)

-Adequat (5, 6)

-Poc (3, 4)

-Gens (1, 2)

-L'eina d'avaluació ha de donar uns indicadors a l'alumne per millorar la seva tasca. La qualificació (la nota) no s'ha de posar quan l'alumne ha fet la tasca, sinó quan l'ha millorat.

-Al final del trimestre, l'alumne no tindrà una nota global de l'àmbit, sinó que tindrà una nota per a cada assignatura perquè el GESTIB, com a eina de qualificació, està estructurat per assignatures .

-La qualificació al GESTIB de cada una de les 4 matèries partirà de la nota resultant de la tasca globalitzada del trimestre i cada professor podrà modificar-la amb la seva corresponent justificació, argumentació. Si les notes numèriques són diferents s'hauran de revisar els criteris de disseny i avaluació de les activitats.

AVALUACIÓ EXTRAORDINÀRIA DE SETEMBRE:

Escenaris A i B:

Tasca d'estiu. El dia de la convocatòria de setembre l'alumne o alumna haurà de presentar la tasca i fer-ne el feedback. El primer dia de les proves extraordinàries l'alumne haurà de lliurar la tasca i el feedback es realitzarà 1 o 2 dies després per així el professor pugui haver llegit la tasca i poder fer el feedback

Escenari C:

Tasca d'estiu. El dia de la convocatòria de setembre l'alumne o alumna haurà de presentar la tasca i fer-ne el feedback a través del meet. El primer dia de les proves extraordinàries l'alumne haurà de lliurar la tasca i el feedback es realitzarà 1 o 2 dies després per així el professor pugui haver llegit la tasca i poder fer el feedback

Matèria 2 ESO

GEOGRAFIA I HISTÒRIA 2 ESO

El departament de Geografia-Història s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

S'analitza un ampli període que inclou la prehistòria, l'edat antiga, l'edat mitjana i l'edat moderna, ja que engloba des del procés d'hominització fins al segle XVII, tant en l'àmbit mundial, europeu i espanyol com en el balear.

S'inclou la prehistòria i edat antiga en present curs per realitzar la completa seqüenciació de les etapes de la història.

Objectius

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests.
2. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.
3. Valorar i respectar el patrimoni del món.
4. Adquirir i emprar el vocabulari específic d'història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.
5. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la història, informació procedent de fonts diverses, i tractar-la d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.

6. Participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions.
7. Valorar i respectar la diversitat cultural i ser respectuós i tolerant amb cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar, però, a emetre judicis de valor.

Seqüència dels continguts

1. 1a Avaluació:
 - a. La prehistòria de les Illes Balears
 - b. Les primeres civilitzacions. :Mesopotàmia i Egipte.
 - c. El món clàssic: Grècia i Roma..
2. 2a Avaluació:
 - a. L'edat mitjana: El feudalisme i el món cristià, l'Islam.
3. 3a Avaluació:
 - a. L'edat moderna: El Renaixement, Humanisme, l'època dels descobriments, Els Àustria, Les monarquies autoritàries. .

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els *estàndards d'aprenentatge avaluable* corresponents.

1. Explicar les característiques de cada temps històric i certs esdeveniments que han determinat canvis fonamentals en el rumb de la història i distingir períodes que en faciliten l'estudi i la interpretació, *ordenant temporalment alguns fets històrics i altres fets rellevants utilitzant les nocions bàsiques de successió, durada i simultaneïtat.*
2. Distingir la diferent escala temporal d'etapes com la prehistòria i la història antiga, *elaborant diversos tipus d'eixos cronològics.*
3. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics més rellevants de la prehistòria i l'edat antiga per adquirir una perspectiva global de l'evolució d'aquests períodes.
4. Datar l'edat antiga i conèixer algunes característiques de la vida humana en aquest període, *distingint etapes dins la història antiga.*
5. Conèixer l'establiment i la difusió de diferents cultures urbanes després del neolític, *descriuint formes d'organització socioeconòmica i política noves, com els diversos imperis de Mesopotàmia i d'Egipte.*
6. Entendre que els esdeveniments i els processos tenen lloc al llarg del temps i en un mateix moment (diacronia i sincronia), *entén que diverses cultures existien alhora a diferents punts geogràfics.*
7. Reconèixer la importància del descobriment de l'escriptura.
8. Descriure alguns exemples arquitectònics d'Egipte i de Mesopotàmia.
9. Conèixer els trets principals de la civilització grega i romana.
10. Entendre la transcendència dels conceptes de democràcia i colonització, *escrivint*

- algunes de les diferències entre la democràcia grega i les democràcies actuals.*
11. Descriure la nova situació econòmica, social i política dels regnes germànics, *comparant les formes de vida de l'Imperi romà amb les dels regnes germànics en diversos aspectes.*
 12. Caracteritzar l'alta edat mitjana a Europa i reconèixer la dificultat que suposa la falta de fonts històriques en aquest període.
 13. Explicar l'organització feudal i quines conseqüències té, *caracteritzant la societat feudal i les relacions entre senyors i camperols.*
 14. Analitzar l'evolució dels regnes cristians i musulmans en els aspectes socioeconòmics, polítics i culturals.
 15. Entendre els processos relatius a les conquestes i la repoblació dels regnes cristians a la península Ibèrica i les relacions que mantenen amb al-Àndalus, *interpretant mapes que descriuen els processos de conquesta i repoblació cristianes a la península Ibèrica.*
 16. Analitzar el regnat dels Reis Catòlics com una etapa de transició entre l'edat mitjana i l'edat moderna.
 17. Comprendre la diferència entre els regnes medievals i les monarquies modernes.

2.2. GEOGRAFIA I HISTÒRIA 3 ESO

El departament de Geografia-Història s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears

2.2.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

2.2.2 Seqüència dels continguts

Primera avaluació:

Organització política i espai geogràfic, introducció als sectors productius.

Segona avaluació:

Estudi dels sectors econòmics. Activitat econòmica i espai geogràfic, en la seva concreció al territori espanyol i balear.

Tercera avaluació:

Transformacions i desequilibris al món actual. La globalització i conseqüències.

2.2.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

2.2.4 Estàndards d'aprenentatge avaluable.

Tal com disposa el Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, els alumnes tenen dret a ser avaluats mitjançant criteris objectius, així com a conèixer els resultats del seu aprenentatge i els alumnes n'han d'estar informats. Els estàndards d'aprenentatge avaluable dins aquesta matèria queden reflectits al currículum de les Illes Balears.

Els criteris d'avaluació de la matèria es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

OBJECTIUS (els subratllats són els que es pretenen desenvolupar a Geografia de tercer d'ESO a la semipresencialitat)

BLOC 1. EL MEDI FÍSIC
Continguts
La Terra. La Terra al sistema solar. La representació de la Terra. Latitud i longitud. <u>Components bàsics i formes de relleu.</u> <u>Medi físic de les Illes Balears, Espanya, Europa i el món: relleu; hidrografia; clima; elements i diversitat de paisatges; zones bioclimàtiques; medi natural: àrees i problemes mediambientals.</u>
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar i identificar les formes de representació del nostre planeta: el mapa. Localitzar espais geogràfics i llocs en un mapa utilitzant dades de coordenades geogràfiques.

1.1. Classifica i distingeix tipus de mapes i diferents projeccions.

1.2. Analitza un mapa de fusos horaris i diferencia zones del planeta amb horari semblant.

1.3. Localitza un punt geogràfic en un planisferi i distingeix els hemisferis de la Terra i les principals característiques que presenten.

1.4. Localitza espais geogràfics i llocs en un mapa utilitzant dades de coordenades geogràfiques.

2. Tenir una visió global dels medis físics balear, espanyol, europeu i mundial i de les característiques generals que presenten.

2.1. Situa en un mapa físic les principals unitats del relleu balear, espanyol, europeu i mundial.

3. Descriure les peculiaritats del medi físic espanyol.

3.1. Enumera i descriu les peculiaritats del medi físic espanyol.

4. Situar al mapa d'Espanya els principals elements i unitats del relleu peninsular i insular, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.

4.1. Descriu les diferents unitats de relleu amb l'ajuda del mapa físic d'Espanya.

5. Conèixer i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic espanyol.

5.1. Localitza en un mapa els grans conjunts o espais bioclimàtics d'Espanya.

5.2. Analitza i compara les zones bioclimàtiques espanyoles utilitzant gràfics i imatges.

6. Ser capaç de descriure les peculiaritats del medi físic europeu.

6.1. Explica les característiques del relleu europeu.

7. Situar al mapa d'Europa els principals elements i unitats del relleu continental, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.

7.1. Localitza en un mapa els principals elements i unitats del relleu europeu.

8. Conèixer, comparar i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic europeu.

8.1. Classifica i localitza en un mapa els diferents tipus de clima d'Europa.

9. Conèixer els principals espais naturals del nostre continent.

9.1. Distingeix i localitza en un mapa les zones bioclimàtiques del nostre continent.

10. Identificar i distingir les diferents representacions cartogràfiques i escales.

10.1. Compara una projecció de Mercator amb una de Peters.

11. Localitzar al mapamundi físic les principals unitats del relleu mundial i els grans rius. Localitzar al globus terraquí les grans zones climàtiques i identificar-ne les característiques.

11.1. Localitza en un mapa físic mundial els principals elements i referències físiques: mars i oceans, continents, i illes i arxipèlags més importants, a més dels principals rius i cadenes muntanyoses.

11.2. Elabora climogrames i mapes per situar els climes del món i els elements més importants d'aquests climes.

12. Conèixer, descriure i valorar l'acció de l'home sobre el medi ambient i les conseqüències d'aquesta acció.

12.1. Cerca informació a mitjans impresos i digitals referent a problemes mediambientals actuals i localitza pàgines i recursos web directament relacionats amb aquests problemes.

BLOC 2. L'ESPAI HUMÀ

Continguts

Les Illes Balears, Espanya, Europa i el món: la població; l'organització territorial; models demogràfics; moviments migratoris; la ciutat i el procés d'urbanització.

Activitats humanes: àrees productores del món.

Sistemes i sectors econòmics. Espais geogràfics segons l'activitat econòmica. Els tres sectors.

Aprofitament i futur dels recursos naturals. Desenvolupament sostenible.

Impacte mediambiental i aprofitament de recursos.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques, la distribució, la dinàmica i l'evolució de la població de les Illes Balears i d'Espanya, així com els moviments migratoris.

1.1. Explica la piràmide de població d'Espanya i de les diferents comunitats autònomes.

1.2. Analitza a diferents mitjans els moviments migratoris de les tres darreres dècades.

2. Conèixer l'organització territorial d'Espanya.

2.1. Distingeix en un mapa polític la distribució territorial d'Espanya: comunitats autònomes, capitals, províncies, illes.

3. Conèixer i analitzar els problemes i els reptes mediambientals als quals han de fer front les Illes Balears i Espanya, l'origen que tenen i les possibles vies per superar-los.

3.1. Compara paisatges humanitzats espanyols segons l'activitat econòmica que s'hi duu a terme.

4. Conèixer els principals espais naturals protegits peninsulars i insulars.

4.1. Situa els parcs naturals espanyols en un mapa i explica la situació actual d'alguns d'ells.

5. Identificar els principals paisatges humanitzats espanyols i classificar-los per comunitats autònomes.

5.1. Classifica els principals paisatges humanitzats espanyols a través d'imatges

6. Reconèixer les característiques de les ciutats espanyoles i les diferents formes d'ocupació de l'espai urbà.

6.1. Interpreta textos que expliquen les característiques de les ciutats d'Espanya amb l'ajuda d'Internet o de mitjans de comunicació escrits.

7. Analitzar la població europea pel que fa a la distribució, l'evolució, la dinàmica, les migracions i les polítiques de població.

7.1. Explica les característiques de la població europea.

7.2. Compara la població europea de diferents països tenint en compte la distribució, l'evolució i la dinàmica.

8. Reconèixer les activitats econòmiques dels tres sectors que es duen a

terme a Europa, a Espanya i a les Illes Balears i identificar diferents polítiques econòmiques.

8.1. Diferencia els diversos sectors econòmics europeus.

9. Comprendre el procés d'urbanització a Europa, a Espanya i a les Illes Balears i els pros i els contres que suposa.

9.1. Distingeix els diversos tipus de ciutats existents al nostre continent.

9.2. Resumeix elements que diferencien el món urbà i el rural a Europa.

10. Comentar la informació sobre la densitat de població i les migracions en mapes del món.

10.1. Localitza al mapa mundial els continents i les àrees més densament poblats.

10.2. Situa al mapa del món les vint ciutats més poblades, esmenta a quin país pertanyen i explica la posició econòmica que ocupen.

10.3. Explica l'impacte de les onades migratòries als països d'origen i als d'acollida.

11. Conèixer les característiques de diversos tipus de sistemes econòmics.

11.1. Diferencia aspectes concrets dins un sistema econòmic i analitza com es relacionen.

12. Entendre la idea de desenvolupament sostenible i les implicacions que té.

12.1. Defineix el concepte de desenvolupament sostenible i descriu conceptes clau que hi estan relacionats.

13. Localitzar els recursos agraris i naturals al mapa mundial.

13.1. Situa al mapa mundial les principals zones cerealícoles i les masses boscoses més importants del món.

13.2. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores de minerals al món.

13.3. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores i consumidores d'energia al món.

13.4. Identifica i anomena algunes energies alternatives.

14. Explicar la distribució desigual de les regions industrialitzades al món.

14.1. Localitza en un mapa, mitjançant els símbols i la llegenda adequats, els països més industrialitzats del món.

14.2. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores i consumidores d'energia al món.

15. Analitzar l'impacte dels mitjans de transport a l'entorn immediat.

15.1. Traça sobre un mapamundi l'itinerari que segueix un producte agrari i un altre de ramader des que el recol·lecten o el produeixen fins que el consumeixen en zones llunyanes, i n'extreu conclusions.

16. Comparar les dades del pes del sector terciari d'un país amb les del pes del sector primari i del secundari i extreure'n conclusions.

16.1. Compara la població activa de cada sector a diversos països i analitza el grau de desenvolupament que mostren aquestes dades.

17. Assenyalar en un mapamundi les grans àrees urbanes i analitzar-les.

17.1. Elabora gràfics de diferent tipus (gràfics lineals, gràfics de barres i diagrama de sectors) en suports virtuals o analògics que reflecteixen informació econòmica i demogràfica de països o àrees geogràfiques a partir de les dades seleccionades.

18. Identificar el paper de grans ciutats mundials com a dinamitzadores de l'economia de les regions en què es troben.

18.1. Descriviu adequadament el funcionament dels intercanvis internacionals utilitzant mapes temàtics i gràfics en els quals es reflecteixen les línies d'intercanvi.

18.2. Elabora un gràfic amb dades de l'evolució del creixement de la població urbana al món.

19. Analitzar textos que reflecteixin un nivell de consum contrastat a diferents països i extreure'n conclusions.

19.1. Compara les característiques del consum interior de països com el Brasil i França.

20. Analitzar gràfics de barres per països en què es representi el comerç desigual i el deute extern entre països en desenvolupament i països desenvolupats.

20.1. Elabora mapes conceptuals, emprant recursos impresos i digitals, per explicar el funcionament del comerç i indica els organismes que agrupen les

zones comercials.

21. Relacionar àrees de conflicte bèl·lic al món amb factors econòmics i polítics.

21.1. *Elabora un informe sobre les mesures per intentar superar les situacions de pobresa.*

21.2. *Assenyala àrees de conflicte bèl·lic al mapamundi i les relaciona amb factors econòmics i polítics.*

2.3 EMPRENEDORIA 3 ESO

2.3.1. Objectius específics

El departament de Geografia-Història, i en concret l'assignatura de IAEE, s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

La matèria d'Iniciació a l'Activitat Emprenedora i Empresarial permet el desenvolupament dels següents objectius prevists en el **RD 1105/2014**:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- d) Enfortir les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies,

especialment les de la informació i la comunicació.

f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en la llengua castellana i, si n'hi ha, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

2.3.2. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Els criteris d'avaluació de la matèria d'IAEE es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

BLOC 1. AUTONOMIA PERSONAL, LIDERATGE I INNOVACIÓ
Continguts
Tria com a resultat d'una anàlisi del cost d'oportunitat per cercar la millor alternativa. Comportament econòmic i dificultats per tenir un comportament racional. Planificació com a eina indispensable per millorar les tasques plantejades. Foment de la creativitat i potencialitats com a generadores de propostes que es percebin valuoses per als altres.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Prendre decisions per resoldre problemes, tria opcions de forma independent i raonada, recórrer a ajuda selectivament, reconèixer les fortaleces i debilitats personals en diverses situacions i, en especial, davant les tasques encomanades confiar en les seves aptituds personals i habilitats amb responsabilitat i assumpció de les conseqüències. (CSC/SIEE)(CSC/SIEE/CAA) 1.1. Identifica les fortaleces i debilitats personals, les relaciona amb els diferents àmbits del desenvolupament personal i la vida diària i les aplica en les tasques proposades. 1.2. Resol situacions proposades fent ús dels seus recursos personals amb seguretat i confiança. 1.3. Analitza els resultats assolits amb consciència de l'esforç personal aplicat i els fins obtinguts i fa propostes de millora sobre el propi treball. 2. Planificar tasques i desenvolupar les etapes que consten establint punts de control i estratègies de millora per a cadascuna i posar-ho en relació amb la consecució de

l'assoliment pretès.(CSC/SIEE/CAA)

2.1. A partir d'un objectiu establert, elabora un llistat de tasques assignant terminis i compromisos per dur-les a terme i assumeix les responsabilitats personals i de grup corresponents

2.2. Comprèn la necessitat de reflexió i planificació prèvia a la realització d'una tasca, marca temps, metes i seqüències i ho relaciona amb l'eficiència i qualitat en el compliment dels objectius finals.

2.3. Analitza una situació determinada, discrimina què supera el seu propi acompliment, valora la necessitat d'ajuda externa i quins recursos són idonis en la situació proposada.

3. Comunicar-se i negociar amb els altres aplicant efectivament les tècniques, resoldre adequadament els conflictes, valorar el plantejament i la discussió de propostes personals i de grup com a elements per assolir l'objectiu proposat, exercir el lideratge d'una manera positiva i organitzar la feina en comú.(CSC/SIEE/CAA)

3.1. Participa en situacions de comunicació de grup, demostra iniciativa i respecte, expressa amb claredat les seves idees i recull i argumenta les dels altres integrants.

3.2. Proposa alternatives de solució, intenta integrar interessos i assolir acords mitjançant negociació aplicant tècniques i intenta influir positivament en els altres.

3.3. Exerceix el rol dirigent quan li correspon amb respecte, entusiasme i autocontrol, organitza les tasques del grup i determina normes de funcionament que impliquin i motivin a tots i promoguin la consecució de la tasca del grup.

4. Proposar solucions i possibilitats divergents a les situacions plantejades utilitzant els recursos de manera nova i eficaç, emprar coneixements previs per transferir-los a situacions noves en àmbits diferents i valorar-ne l'adequació per anticipar resultats amb iniciativa i tarannà crític.(CSC/SIEE)

4.1. Proposa solucions originals a les situacions plantejades, genera nombroses possibilitats a partir d'un ús nou dels recursos amb què compta i relaciona la innovació amb el progrés de la societat.

4.2. Empra coneixements adquirits anteriorment en la solució de situacions o problemes, relaciona l'adequació entre aquests, presenta aplicacions que no es limitin a l'ús habitual i salva possibles rutines o prejudicis.

4.3. Investiga el seu entorn per detectar experiències relacionades amb les tasques plantejades que puguin aportar solucions i li permetin desenvolupar una visió de desafiaments i necessitats futures i conseqüències.

BLOC 2. PROJECTE EMPRESARIAL

Continguts

Emprenedoria, emprenedor i esperit emprenedor.

Entorn econòmic en el qual actuem com a agents econòmics, activitats econòmiques que desenvolupam i relacions que estableixen els errors de mercat més importants que patim.

Introducció a la simulació de propostes de projectes empresarials.

Actitud crítica per sentir-se subjecte i no objecte del sistema econòmic en el qual vivim: economia del bé comú.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Diferenciar l'emprenedor, la iniciativa emprenedora i l'empresari i relacionar-los amb les qualitats personals, la capacitat d'assumpció de risc i la responsabilitat social implícita; analitzar les carreres i les oportunitats professionals amb els seus itineraris formatius, i valorar les possibilitats vitals i d'iniciativa emprenedora i intraprenedora a cadascuna.

(CSC/SIEE)

1.1. Defineix els conceptes d'iniciativa emprenedora i persona emprenedora a partir d'una anàlisi de les característiques personals, classifica els diferents tipus d'emprenedors (incloent-hi els intraemprenedors i els emprenedors socials) i les seves qualitats personals i els relaciona amb la innovació i el benestar social.

1.2. Identifica la capacitat d'emprenedoria de les persones i la pròpia a partir d'una anàlisi de les seves característiques personals, la refereix a diferents camps professionals i a diferents funcions que hi existeixen i analitza el seu pla personal per emprendre.

1.3. Determina el concepte d'empresari, n'identifica les característiques personals, els tipus d'empresaris i l'aportació social de les empreses en el seu entorn.

2. Proposar projectes de negoci analitzant l'entorn extern de l'empresa; assignar recursos materials, humans i financers de manera eficient, i aplicar idees creatives i tècniques empresarials innovadores.(CSC/SIEE/CMCT)

2.1. Planteja alternatives de negoci/empresa a partir de diverses tècniques de generació d'idees, determina quines necessitats de l'entorn satisfaria, s'informa sobre aquest entorn i assenyala com crear valor i com generaria benefici.

2.2. Elabora un pla de negoci/empresa en grup incloent la definició de la idea i l'objecte de negoci, dissenya un pla de comercialització del producte, un pla econòmic financer i demostra el valor del negoci per a l'entorn.

2.3. Valora la viabilitat del projecte de negoci a partir de càlculs senzills d'ingressos i despeses.

2.4. Estableix un llistat cronològic de processos vinculats al desenvolupament de l'activitat proposada en el pla de negoci/empresa, identifica els recursos humans i materials necessaris i duu a terme una planificació i temporalització sobre aquests.

2.5. Elabora documents administratius bàsics dels negocis/empreses propis del pla de negoci proposat i els relaciona amb les diferents funcions dins l'empresa.

2.6. Descric el paper de l'Estat i les administracions públiques en els negocis/empreses, analitza els tràmits necessaris i les fonts d'ingrés i despesa pública i els reconeix com a elements del benestar comunitari.

3. Aplicar sistemes d'avaluació de processos dels projectes emprant les habilitats de presa de decisions i les capacitats de negociació i lideratge i analitzar l'impacte social dels negocis amb prioritat del bé comú, la preservació del medi ambient i l'aplicació de principis ètics universals.(CAA/SIEE)

3.1. Aplica un sistema de control del projecte, estableix indicadors a priori per a cada fase i demostra flexibilitat i innovació per resoldre els problemes identificats.

3.2. Identifica la responsabilitat corporativa de l'empresa/negoci i descriu els valors de l'empresa i el seu impacte social i mediambiental.

BLOC 3. FINANCES

Continguts

Estalvi i diners.

Intermediaris financers: el seu paper, el seu funcionament i la nostra responsabilitat a l'hora de relacionar-nos-hi.

Banca ètica. Importància de l'alfabetització financera com a font de llibertat a l'hora de relacionar-nos amb els intermediaris financers: resolució de casos i valoració crítica i identificació de casos de males pràctiques.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Gestionar ingressos, despeses personals i d'un petit negoci, reconèixer les fonts de les quals provenen i les necessitats de fons a curt, mitjà i llarg termini i identificar les alternatives per al pagament de béns i serveis amb diners de béns i serveis.(CMCT/CSC/SIEE)

1.1. Reconeix el valor social dels diners i el seu paper en l'economia personal, descriu pagaments diaris, despeses i ingressos en relació amb l'intercanvi de béns i serveis i entén que els diners poden ser invertits o deixats.

1.2. Comprèn el paper dels intermediaris financers en la societat i en caracteritza i identifica els principals, com bancs i companyies d'assegurances, quan la seva capacitat d'estalvi és insuficient.

1.3. Identifica els principals serveis financers per a particulars i petites empreses; com comptes corrents, targetes de crèdit i dèbit, canvi de divises, transferències, préstecs i crèdits, entre d'altres, i en raona la utilitat.

2. Planificar la vida financera personal, diferenciar entre inversió i préstec de diners, raonar per què es paguen o reben interessos, qui són els agents financers principals del nostre sistema i comprendre el diferent grau de risc aparellat a cada una de les alternatives.(CMCT/CSC/SIEE)

2.1. Gestiona les necessitats financeres personals de curt i llarg termini, identifica els diferents tipus d'ingressos i inversions en la vida de les persones i valora l'impacte de la planificació i la importància de l'estalvi en la vida de cadascú.

2.2. Valora la importància i significat dels impostos més importants i els relaciona amb el benestar social i com a font d'equitat per a tota la societat.

2.3. Comprèn el significat dels guanys i pèrdues en diversos contextos financers i reconeix com algunes formes d'estalvi o inversió són més arriscades que d'altres, així com els beneficis de la diversificació.

2.4. Calcula, en supòsits bàsics, les variables de productes d'estalvi i préstec i aplica matemàtiques financeres elementals.

2.5. Descriu els principals drets i deures dels consumidors en el món financer i reconeix les principals implicacions dels contractes financers més habituals.

3. Identificar alguns indicadors financers bàsics amb els canvis en les condicions econòmiques i polítiques de l'entorn i reconèixer la importància de les fonts de finançament i despesa pública.(CSC/SIEE/CD)

3.1. Relaciona les condicions bàsiques dels productes financers amb els principals indicadors econòmics i reconeix la interacció d'aquests amb les condicions econòmiques i polítiques dels països.

2.4 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 4 ESO

El departament de Geografia-Història s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears

2.4.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Se sintetitzen les bases històriques de la societat actual i les transformacions econòmiques, polítiques i socials produïdes des del segle XVIII fins a l'actualitat. A més, es fa èmfasi en la història contemporània espanyola, singularment en la configuració de l'estat democràtic a l'Estat espanyol i en la seva pertinença a la Unió Europea. També es destaca quin és el paper de la comunitat autònoma de les Illes Balears i com es veu afectada en la seva configuració actual per la

multiplicitat dels canvis esdevinguts.

OBJECTIUS (els subratllats són els realitzats a la semipresencialitat)

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests. Emprar aquest coneixement per comprendre les causes que expliquen l'evolució de les societats i els seus problemes més rellevants.
2. Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics del medi físic i les interaccions entre aquests elements i els grups humans a l'hora d'emprar l'espai i els recursos. Valorar les conseqüències de tipus econòmic, social, cultural, polític i mediambiental d'aquestes interaccions. Conèixer la problemàtica específica de l'ús dels recursos a les Illes Balears.
3. Comprendre el territori com el resultat de la interacció de les societats amb el medi que organitzen i en el qual es desenvolupen.
4. Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físics i humans del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears.
5. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.
6. Valorar i respectar el patrimoni natural, històric, lingüístic, cultural i artístic del món, d'Europa, d'Espanya i, especialment, de les Illes Balears.
7. Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen la realitat social, cultural i històrica de les manifestacions artístiques, amb la finalitat de valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumir actituds positives cap a la defensa i la conservació d'aquest patrimoni, especialment el de les Illes Balears.
8. Adquirir i emprar el vocabulari específic de geografia i història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.
9. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i la història, informació de tipus verbal, gràfic, icònic, estadístic i cartogràfic procedent de fonts diverses, incloent-hi l'entorn físic i social, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de l'informació i la comunicació; tractar aquesta informació d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.
10. Dur a terme tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per solucionar els problemes humans i socials.

2.4.2 Seqüència dels continguts

Primera avaluació

Del segle XVIII a la 1ª Guerra Mundial

Segona avaluació

Període d'entreguerres, 2ª Guerra Mundial i Guerra Freda

Tercera avaluació

Conflictes actuals (segle XX i XXI)

2.4.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

S'han de considerar distints aspectes:

- La diversitat individual i del grup respecte de les capacitats cognitives, les motivacions i els interessos envers el coneixement. Aquesta diversitat planteja la necessitat de diversificar les estratègies metodològiques i també l'organització de l'aula, les activitats d'ensenyament/aprenentatge, les diferents formes d'agrupació de l'alumnat que permetin treballar individualment o en grup i, finalment, la selecció dels materials didàctics més adients.
- El principi de diversitat. Aquest ha d'orientar el professorat per crear les condicions que permetin la consecució, per part de tot l'alumnat, de totes i cada una de les competències. • Les aportacions de la psicologia cognitiva. El constructivisme permet orientar la recerca d'estratègies metodològiques i les tècniques didàctiques per afavorir l'aprenentatge significatiu i funcional en contextos diferents. Per tal que les metodologies emprades facilitin l'aprenentatge significatiu, han d'afavorir la construcció dels nous coneixements a partir dels coneixements previs de l'alumnat, creant conflictes cognitius en l'àmbit individual i proporcionant estímuls positius i motivadors. S'ha d'assegurar també que l'alumnat sigui conscient del seu propi procés d'aprenentatge, mitjançant la reflexió en grup en relació amb la transformació dels coneixements i s'ha d'avaluar constantment la construcció que fa l'alumnat dels nous aprenentatges que permetran reelaborar i construir nous coneixements.
- L'organització de l'aula i la utilització dels recursos didàctics. Des de la didàctica s'han d'iniciar noves dinàmiques d'aula que donin sentit al procés d'ensenyament/aprenentatge. Aquests aspectes es concreten en: estratègies a desenvolupar per a l'organització i utilització dels recursos didàctics; tipus d'agrupaments de l'alumnat en relació amb les tasques a desenvolupar dins l'aula i l'entorn, i aspectes organitzatius de les activitats d'aprenentatge.
- La utilització de fonts i recursos didàctics variats de forma seqüenciada i progressiva per obtenir informació, per interpretar-la i comunicar-la de manera eficaç i comprensible. Aquest ús ha de preveure el seu grau de dificultat, la seva especificitat i els seus codis lingüístics propis. Cal potenciar també l'observació directa i indirecta, la lectura de diferents documents i fonts orals, i especialment cal ensenyar-los a treballar amb les TIC i els mitjans de comunicació audiovisuals.
- Recursos relacionats amb l'àrea a Internet (mapes virtuals, bases de dades, estadístiques) i als mitjans de comunicació (documentals, debats, notícies, pel·lícules), al costat dels materials tradicionals (llibre de text, la pissarra, mapes, textos per comentar, diapositives artístiques, transparències). Però s'ha de tenir present que requereixen uns coneixements i destreses específiques per utilitzar-los de forma competent i crítica.
- Facilitació de la creació de situacions educatives que els permetin construir el seu propi coneixement social, geogràfic i històric i valorar críticament la seva informació prèvia.
- La cosmovisió de l'alumnat. Ja que aquesta prové en gran part dels mitjans de comunicació i respon a estereotips i informacions parcials i subjectives, convé presentar situacions que ajudin a qüestionar-se i replantejar-se les idees prejudicades i contribuir a canviar-les. En aquest sentit, correspon al professorat valorar el tipus d'agrupament d'alumnes més adient per a cada activitat: treball individual, per parelles o en grup.

BLOC 2. L'ERA DE LES REVOLUCIONS LIBERALS (els subratllats són els realitzats a la semipresencialitat)

Continguts

Les revolucions burgeses al segle XVIII La Revolució Francesa. Les revolucions liberals i la Restauració al segle XIX a Europa i Amèrica: processos unificadors i independentistes. Els

nacionalismes.

Criteris d'avaluació

1. Identificar els principals fets de les revolucions burgeses als Estats Units, França, Espanya i Iberoamèrica.
2. Comprendre l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris del segle XVIII.
3. Identificar els principals fets de les revolucions liberals a Europa i a Amèrica.
4. Comprovar l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris de la primera meitat del segle XIX.

BLOC 3. LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

Continguts

La revolució industrial: des de la Gran Bretanya a la resta d'Europa. La discussió sobre les característiques de la industrialització a Espanya i a les Illes Balears: èxit o fracàs?

Criteris d'avaluació

1. Descriure els fets rellevants de la revolució industrial i l'encadenament causal d'aquests fets.
2. Entendre el concepte de progrés i els sacrificis i els avenços que comporta.
3. Analitzar els avantatges i els inconvenients de ser un país pioner en els canvis.
4. Analitzar l'evolució dels canvis econòmics a Espanya i a les Illes Balears arran de la industrialització parcial del país.

BLOC 4. L'IMPERIALISME DEL SEGLE XIX I LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

Continguts

L'imperialisme al segle XIX: causes i conseqüències. La Gran Guerra (1914-1919) o Primera Guerra Mundial. La Revolució Russa. Les conseqüències de la signatura de la pau. La ciència i l'art al segle XIX a Europa, Amèrica i Àsia.

Criteris d'avaluació

1. Identificar les potències imperialistes i el repartiment del poder econòmic i polític al món al darrer quart del segle XIX i al principi del XX.
2. Establir jerarquies causals (aspecte, escala temporal) de l'evolució de l'imperialisme.
3. Conèixer els principals esdeveniments de la Gran Guerra, les connexions amb la Revolució Russa i les conseqüències del Tractat de Versalles i dels altres tractats.
4. Esquematitzar l'origen, el desenvolupament i les conseqüències de la Revolució Russa.
5. Conèixer els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX, conseqüència de les

revolucions industrials.

6. Relacionar moviments culturals com el romanticisme en diferents àrees i reconèixer l'originalitat de moviments artístics com l'impressionisme, l'expressionisme i altres ismes a Europa.

BLOC 5. L'ÈPOCA D'ENTREGUERRES (1919-1945)

Continguts

La difícil recuperació d'Alemanya. El feixisme italià. El crac del 1929 i la Gran Depressió. El nazisme alemany. La II República a Espanya. La Guerra Civil espanyola.

Criteris d'avaluació

1. Conèixer i comprendre els esdeveniments, les fites i els processos més importants del període d'entreguerres, o les dècades 1919-1939, especialment a Europa.
2. Estudiar les cadenes causals que expliquen la jerarquia causal en les explicacions històriques sobre aquesta època i com es connecten amb el present.
3. Analitzar què va conduir a l'apogeu dels feixismes a Europa.

BLOC 6. LES CAUSES I LES CONSEQÜÈNCIES DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

Continguts

Esdeveniments previs a l'esclat de la guerra: expansió nazi i apaivagament. De guerra europea a guerra mundial. L'Holocaust. La nova geopolítica mundial: Guerra Freda i plans de reconstrucció postbèlica. Els processos de descolonització a Àsia i a Àfrica.

Criteris d'avaluació

1. Conèixer els principals fets de la Segona Guerra Mundial.
2. Entendre el concepte de guerra total.
3. Diferenciar les escales geogràfiques en aquesta guerra: europea i mundial.
4. Entendre el context en el qual es va desenvolupar l'Holocaust durant la guerra europea i les conseqüències que va tenir.
5. Organitzar els fets més importants de la descolonització de postguerra al segle XX.
6. Comprendre els límits de la descolonització i de la independència en un món desigual.

BLOC 7. L'ESTABILITZACIÓ DEL CAPITALISME I L'AÏLLAMENT ECONÒMIC DEL BLOC SOVIÈTIC

Continguts

Evolució de l'URSS i els seus aliats. Evolució dels Estats Units i els seus aliats; l'estat del benestar a Europa. La dictadura de Franco a Espanya i a les Illes Balears. La crisi del petroli (1973).

Criteris d'avaluació

1. Entendre els avenços econòmics dels règims soviètics i els perills del seu aïllament intern, així com els avenços econòmics de l'estat del benestar a Europa.
2. Comprendre el concepte de guerra freda en el context posterior al 1945 i les relacions entre els dos blocs: EUA i URSS.
3. Explicar les causes de l'establiment d'una dictadura a Espanya després de la Guerra Civil i com va anar evolucionant aquesta dictadura del 1939 al 1975.
4. Comprendre el concepte de crisi econòmica i la repercussió mundial que té en un cas concret.

BLOC 8. EL MÓN RECENT ENTRE ELS SEGLES XX I XXI

Continguts

Les diferents formes econòmiques i socials del capitalisme al món. L'ensorrament dels règims soviètics i les conseqüències que se'n deriven. La transició política a Espanya: de la dictadura a la democràcia (1975-1982). El camí cap a la Unió Europea: de la unió econòmica a una futura unió política supranacional.

Criteris d'avaluació

1. Interpretar processos de canvis econòmics, socials i polítics mundials a mitjà termini.
2. Conèixer les causes i les conseqüències immediates de l'ensorrament de l'URSS i altres règims soviètics.
3. Conèixer els principals fets que varen conduir al canvi polític i social a Espanya després del 1975 i valorar diferents interpretacions d'aquest procés.
4. Entendre l'evolució de la construcció de la Unió Europea.

2.4.4 Estàndards d'aprenentatge avaluables. (els subratllats equivalen als objectius de la semipresencialitat)

1. Situar en el temps i en l'espai els períodes i els fets transcendentals i processos històrics rellevants que s'estudien en aquest curs i identificar el temps històric en el món, a Europa i a Espanya, aplicant les convencions i els conceptes habituals a l'estudi de la història.
2. Identificar les causes i les conseqüències dels fets i els processos històrics significatius, establir-ne connexions i reconèixer la causalitat múltiple que comporten els fets socials.
3. Esmentar les transformacions que es produeixen a l'Europa al segle XVIII, prenent com a referència les característiques socials, econòmiques i polítiques de l'antic règim i explicar els trets propis de l'absolutisme i del reformisme borbònic a Espanya.
4. Identificar els trets fonamentals dels processos d'industrialització i modernització econòmica i de les revolucions liberals burgeses, i valorar els canvis econòmics, socials i polítics que van suposar i identificar les peculiaritats d'aquests processos a Espanya.
5. Caracteritzar el naixement i evolució del moviment obrer i identificar els trets fonamentals de les ideologies no burgeses.
6. Explicar les raons del poder polític i econòmic dels països europeus a la segona meitat del segle XIX, identificar els conflictes i els problemes que caracteritzen aquests anys, tant en l'àmbit internacional com a l'interior dels estats, especialment els relacionats amb l'expansió colonial i amb les tensions socials i polítiques.
7. Caracteritzar i situar en el temps i en l'espai les grans transformacions i conflictes mundials que han tingut lloc al segle XX i aplicar aquest coneixement a la comprensió d'alguns dels problemes internacionals més destacats de l'actualitat.
8. Identificar, analitzar i comparar les solucions totalitàries del segle XX amb les propostes dels estats democràtics.
9. Caracteritzar i contextualitzar en l'espai i el temps la gènesi, desenvolupament i crisi de l'Estat del benestar.
10. Identificar i caracteritzar les diferents etapes de l'evolució política i econòmica d'Espanya durant el segle XX i els avenços i retrocessos fins aconseguir la modernització econòmica, la consolidació del sistema democràtic i la pertinença a la Unió Europea.
11. Reconèixer en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears les institucions polítiques bàsiques actuals, especialment els organismes de representació democràtica, i valorar la significació històrica que representa la recuperació de les institucions d'autogovern. Reconèixer i valorar els principals trets culturals de les Illes Balears i identificar les referències patrimonials més importants de la seva història.
12. Dur a terme treballs individuals i en grup sobre algun focus de tensió política o social al món actual, indagar-ne els antecedents històrics, analitzar-ne les causes i plantejar possibles desenllaços utilitzant fonts d'informació pertinents incloses algunes que ofereixin interpretacions diferents o complementàries d'un mateix fet.

2.5 EMPRENEDORIA 4 ESO

El departament de Geografia-Història, i en concret l'assignatura de IAEE, s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

2.5.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els objectius específics de la matèria d'IAEE es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

La matèria d'Iniciació a l'Activitat Emprenedora i Empresarial permet el desenvolupament dels següents objectius prevists en el RD 1105/2014:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- d) Enfortir les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en la llengua

castellana i, si n'hi ha, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

2.5.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

Els criteris d'avaluació de la matèria d'Economia es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

BLOC 1. AUTONOMIA PERSONAL, LIDERATGE I INNOVACIÓ
Continguts
Autonomia i autoconeixement. Iniciativa emprenedora i empresari en la societat. Interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional. Itineraris formatius i carreres professionals. Procés de recerca de feina en empreses del sector. Autoocupació. Procés de presa de decisions sobre l'itinerari personal. Drets i deures del treballador. El dret del treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Contracte de treball i negociació col·lectiva. Seguretat Social. Sistema de protecció. Ocupació i desocupació. Protecció del treballador i beneficis socials. Riscs laborals. Normes. Planificació de la protecció en l'empresa.
Criteris d'avaluació / <i>Estàndards d'aprenentatge avaluables</i>

1. Descriure les qualitats personals i destreses associades a la iniciativa emprenedora i analitzar els requeriments dels diferents llocs de treball i activitats empresarials.

1.1. Identifica les qualitats personals, actituds, aspiracions i formació pròpies de les persones amb iniciativa emprenedora, descriu l'activitat dels empresaris i el seu rol en la generació de treball i benestar social.

1.2. Investiga amb mitjans telemàtics les diferents àrees d'activitat professional de l'entorn, els tipus d'empresa que les desenvolupen i els diferents llocs de treball a cadascuna i raona els requeriments per a l'acompliment professional a cadascun.

2. Prendre decisions sobre l'itinerari vital propi, comprendre les possibilitats d'ocupació, autoocupació i carrera professional en relació amb les habilitats personals i les alternatives de formació i aprenentatge al llarg de la vida.

2.1. Dissenya un projecte de carrera professional pròpia, relaciona les possibilitats de l'entorn amb les qualitats i aspiracions personals i valora l'opció de l'autoocupació i la necessitat de formació al llarg de la vida.

3. Actuar com a futur treballador responsable, conèixer els seus drets i deures com a tal, valorar l'acció de l'Estat i de la Seguretat Social en la protecció de la persona ocupada i comprendre la necessitat de protecció dels riscos laborals.

3.1. Identifica les normes i institucions que intervenen en les relacions entre treballadors i empresaris i les relaciona amb el funcionament del mercat de treball.

3.2. Distingeix els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals i els comprova en contractes de treball i documents de negociació col·lectiva.

3.3. Descriu les bases del sistema de la Seguretat Social i les obligacions de treballadors i empresaris dins aquest, en valora l'acció protectora davant les diferents contingències cobertes i descriu les prestacions mitjançant cerques als webs institucionals.

3.4. Identifica les situacions de risc laboral més habituals als sectors d'activitat econòmica més rellevants en l'entorn, indica els mètodes de prevenció legalment establerts i les tècniques de primers auxilis aplicables en cas d'accident o dany.

BLOC 2. PROJECTE EMPRESARIAL

Continguts

Idea de projecte d'empresa. Avaluació de la idea. Entorn, rol social de l'empresa.

Elements i estructura empresarial.

Pla d'empresa.

Documents comercials de cobrament i pagament.

Activitats a l'empresa. Funció de producció. Funció comercial i de màrqueting.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Crear un projecte d'empresa a l'aula, descriure'n les característiques internes i la relació amb l'entorn així com la funció social, identificar els elements que en constitueixen la xarxa logística com ara proveïdors, clients, sistemes de producció i comercialització i xarxes d'emmagatzematge entre altres.

1.1. Determina l'oportunitat d'un projecte d'empresa, n'identifica les característiques i pren part en l'activitat que desenvolupa.

1.2. Identifica les característiques internes i externes del projecte d'empresa, així com els elements que constitueixen la xarxa d'aquesta empresa: mercat, proveïdors, clients, sistemes de producció i/o comercialització, emmagatzematge i d'altres.

1.3. Descriu la relació del projecte d'empresa amb el seu sector, l'estructura organitzativa i les funcions de cada departament i identifica els procediments de treball en el desenvolupament del procés productiu o comercial.

3. Dur a terme activitats de producció i comercialització pròpies del projecte d'empresa creat i aplicar tècniques de comunicació i treball en equip.

3.1. Crea materials de difusió i publicitat dels productes i/o serveis del projecte d'empresa, inclou un pla de comunicació a Internet i a xarxes socials i aplica els principis del màrqueting.

3.2. Exerceix tasques de producció i/o comercialització en el projecte d'empresa, pren decisions, fa feina en equip, compleix els terminis i objectius i proposa millores segons un pla de control prefixat.

BLOC 3. FINANCES

Continguts

Tipus d'empresa segons la seva forma jurídica.

Elecció de la forma jurídica.

Tràmits de posada en marxa d'una empresa.

Fonts de finançament de les empreses. Externes (bancs, ajuts i subvencions i micromecenatge o *crowdfunding*) i internes (accionistes, inversors i aplicació de beneficis).

Productes financers i bancaris per a pimes. Comparació.

Imposts que afecten les empreses.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure les diferents formes jurídiques de les empreses i relacionar amb cadascuna les responsabilitats legals dels seus propietaris i gestors, així com amb les exigències de capital.

1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i responsabilitats més apropiades per a cada tipus.

1.2. Enumera les administracions públiques que tenen relació amb la posada en marxa d'empreses i recopila per via telemàtica els principals documents que es deriven de la seva posada en funcionament.

1.3. Valora les tasques de suport, registre, control i fiscalització que duen a terme les autoritats en el procés de creació d'empreses i descriu els tràmits que s'han de fer.

2. Identificar les fonts de finançament de les empreses pròpies de cada forma jurídica, incloent-hi les externes i internes, i valorar les més adequades per a cada tipus i moment en el cicle de vida de l'empresa.

2.1. Determina les inversions necessàries per posar en marxa una empresa i distingeix les principals partides relacionades en un balanç de situació.

2.2. Caracteritza de forma bàsica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i intern a curt i a llarg termini, així com el cost de cadascuna i les implicacions en la marxa de l'empresa.

3. Comprendre les necessitats de la planificació financera i de negoci de les empreses i lligar-la a la previsió de la marxa de l'activitat sectorial i econòmica nacional.

3.3. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat, assenyala el funcionament bàsic d'IAE, IVA, IRPF i IS, indica les principals diferències entre aquest i valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

2.6. ECONOMIA 4 ESO

El departament de Geografia-Història, i en concret l'assignatura de IAEE, s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

2.6.1 Objectius específics.

Els objectius específics de la matèria d'Economia es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

La matèria d'Economia permet el desenvolupament dels següents objectius previstos en el RD 1105/2014:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- d) Enfortir les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en la llengua castellana i, si n'hi ha, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

2.6.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

BLOC 1. IDEES ECONÒMIQUES BÀSIQUES
Continguts
L'economia i l'impacte que té en la vida dels ciutadans. L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat. Com s'estudia en economia. Un apropament als models econòmics. Relacions econòmiques bàsiques i representació.
Criteris d'avaluació / <i>Estàndards d'aprenentatge avaluables</i>

1. Explicar l'economia com a ciència social i valorar l'impacte permanent de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans.(CSC)

1.1. Reconeix l'escassetat de recursos i la necessitat de triar i prendre decisions com les claus dels problemes bàsics de tota economia, i comprèn que qualsevol elecció suposa renunciar a altres alternatives i que qualsevol decisió té conseqüències.

1.2. Diferencia formes diverses d'abordar i resoldre problemes econòmics i n'identifica els avantatges i els inconvenients, així com les limitacions.

2. Conèixer la terminologia econòmica bàsica i l'ús dels models econòmics i familiaritzar-s'hi.(CSC/CLC)

2.1. Comprèn i utilitza correctament diferents termes de l'àrea de l'economia.

2.2. Diferencia entre economia positiva i economia normativa.

2.3. Representa i analitza gràficament el cost d'oportunitat mitjançant la frontera de possibilitats de producció.

3. Prendre consciència dels principis bàsics de l'economia que s'han d'aplicar en les relacions econòmiques bàsiques tenint en compte els recursos i les necessitats.1.(CSC/CMCT)

3.1. Representa les relacions que s'estableixen entre les economies domèstiques i les empreses.

3.2. Aplica raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics provinents de les relacions econòmiques del seu entorn.

BLOC 2. ECONOMIA I EMPRESA

Continguts

L'empresa i l'empresari.

Tipus d'empresa. Criteris de classificació, forma jurídica, funcions i objectius.

Classificació, segons el tipus, de les empreses de les Illes Balears.

Procés productiu i factors productius.

Fonts de finançament de les empreses. Ingressos, costos i beneficis.

Obligacions fiscals de les empreses.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure els diferents tipus d'empreses i les formes jurídiques que poden presentar, i relacionar-los amb les exigències de capital que impliquen i amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors, així com amb les interrelacions que les empreses tenen amb l'entorn immediat. (CSC)

1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències requerides de capital per constituir-les i amb les responsabilitats legals per a cada tipus.

1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre la classificació de les empreses.

1.3. Identifica els diferents tipus d'empreses i d'empresaris que actuen en el seu entorn, així com la forma com s'interrelacionen amb l'àmbit més proper i els efectes socials i mediambientals, positius i negatius, que s'observen.

2. Analitzar les característiques principals del procés productiu.(CSC/CMCT)

2.1. Indica els diferents tipus de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.

2.2. Identifica els diferents sectors econòmics, així com els reptes i les oportunitats que presenten.

3. Identificar les fonts de finançament de les empreses.(CSC)

3.1. Explica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada una i les implicacions en la marxa de l'empresa.

4. Determinar per a un cas senzill l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa, i calcular-ne el benefici.(CSC/CMCT)

4.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua i aplica raonaments matemàtics per interpretar els resultats.

5. Diferenciar els impostos que afecten les empreses i la importància de complir les obligacions fiscals.(CSC/CAA/CMCT)

5.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i assenyala el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències entre ells.

5.2. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

BLOC 3. ECONOMIA PERSONAL

Continguts

Ingressos i despeses. Identificació i control.

Gestió del pressupost. Objectius i prioritats.

Estalvi i endeutament.

Risc i diversificació.

Planificació del futur. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida.

Els doblers. Relacions bancàries. El primer compte bancari. Informació. Targetes de dèbit i crèdit.

Implicacions dels contractes financers. Drets i responsabilitats dels consumidors en el mercat financer.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Elaborar un pressupost personal en el qual es distingeixin els diferents tipus d'ingressos i despeses, controlar el grau de compliment del pressupost i les possibles necessitats d'adaptar-lo.(CMCT/CSC/SIEE/CD)

1.1. Elabora un pressupost o pla financer personalitzat en què identifica cada un dels ingressos i de les despeses, i en fa el seguiment.

1.2. Empra eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat.

1.3. Usa gràfics d'anàlisi que li permeten comparar una realitat personalitzada amb les previsions establertes.

2. Decidir amb racionalitat davant les alternatives econòmiques de la vida personal després de relacionar-les amb el benestar propi i social. (CSC/SIEE)

2.1. Comprèn les necessitats de planificació i de gestió dels assumptes financers al llarg de la vida. Aquesta planificació es vincula a la previsió feta en cada una de les etapes d'acord amb les decisions preses i l'evolució de l'activitat econòmica nacional.

3. Expressar una actitud positiva cap a l'estalvi i emprar-lo com a mitjà per assolir diferents objectius. (CSC/SIEE)

3.1. Coneix i explica la rellevància de l'estalvi i del control de la despesa.

3.2. Analitza els avantatges i els inconvenients de l'endeutament, en valora el risc i selecciona la decisió més adequada per a cada moment.

4. Reconèixer el funcionament bàsic dels doblers, diferenciar els diferents tipus de comptes bancaris i de targetes emeses com a mitjans de pagament, i valorar l'oportunitat d'usar-los amb garanties i responsabilitat.(CSC/SIEE)

4.1. Comprèn els termes fonamentals i descriu el funcionament de les operacions amb els comptes bancaris.

4.2. Valora i comprova la necessitat de llegir detingudament els documents que presenten els bancs, així com la importància de la seguretat quan la relació es produeix per Internet.

4.3. Reconeix el fet que es poden negociar les condicions que presenten les entitats financeres i analitza el procediment de reclamació davant les entitats.

4.4. Identifica i explica les diferents modalitats de targetes que hi ha, així com els aspectes més importants de la seguretat quan s'opera amb targetes.

5. Conèixer el concepte d'assegurança i la finalitat que tenen les assegurances.(CSC/SIEE)

5.1. Identifica i diferencia els diferents tipus d'assegurances segons els riscos o les situacions adverses en les diferents etapes de la vida.

BLOC 4. ECONOMIA I INGRESSOS I DESPESES DE L'ESTAT

Continguts

Els ingressos i les despeses de l'Estat.

El deute públic i el dèficit públic.

Desigualtats econòmiques i distribució de la renda.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i analitzar la procedència de les principals fonts d'ingressos i despeses de l'Estat, i interpretar gràfics que en mostrin la distribució.(CMCT/CSC)

1.1. Identifica les vies d'on procedeixen els ingressos de l'Estat i les principals àrees de les despeses de l'Estat, i en comenta les relacions.

1.2. Analitza i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els ingressos i les despeses de l'Estat.

1.3. Distingeix el comportament dels ingressos i les despeses públics en els diferents cicles econòmics, així com els efectes que es poden produir al llarg del temps.

2. Diferenciar i explicar els conceptes de *deute públic* i *dèficit públic*.(CMCT/CSC)

2.1. Comprèn i expressa les diferències entre els conceptes de deute públic i dèficit públic, així com la relació que es produeix entre ells.

3. Determinar l'impacte de la desigualtat de la renda per a la societat i estudiar les eines per redistribuir-la.(CAA/CSC)

3.1. Coneix i descriu els efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la.

BLOC 5. ECONOMIA I TIPUS D'INTERÈS, INFLACIÓ I DESOCUPACIÓ

Continguts

El tipus d'interès.

La inflació.

Conseqüències dels canvis en els tipus d'interès i inflació.

La desocupació i les polítiques contra la desocupació.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Diferenciar les magnituds de tipus d'interès, inflació i desocupació, així com analitzar les relacions existents entre elles.(CSC/CMCT/CAA)

1.1. Descriu les causes de la inflació i valora les principals repercussions econòmiques i socials que té.

1.2. Explica el funcionament dels tipus d'interès i les conseqüències de la variació que poden presentar per a l'evolució de l'economia.

2. Interpretar dades i gràfics vinculats als conceptes de tipus d'interès, inflació i desocupació.(CSC/CMCT/CAA)

2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, la inflació i la desocupació.

3. Valorar diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la desocupació.(CSC/SIEE)

3.1. Descriu les causes de la desocupació i en valora les principals repercussions econòmiques i socials.

3.2. Analitza les dades de desocupació a Espanya i les polítiques contra la desocupació.

3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació.

BLOC 6. ECONOMIA INTERNACIONAL

Continguts

La globalització econòmica.

El comerç internacional.

El mercat comú europeu i la unió econòmica i monetària europea.

La consideració econòmica del medi ambient: la sostenibilitat.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Valorar l'impacte de la globalització econòmica, del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.(CSC/CAA/CMCT)

1.1. Analitza el grau d'interconnexió de les diferents economies de tots els països del món i aplica la perspectiva global per emetre'n una valoració crítica.

1.2. Explica les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països i que influeixen en aquest intercanvi.

1.3. Analitza esdeveniments econòmics contemporanis en el context de la globalització i el comerç internacional.

1.4. Coneix i enumera avantatges i inconvenients del procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea.

1.5. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.

3. Matèria batxillerat.

3.1. HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI 1º BATXILLERAT

3.1.1. Objectius específics

L'ensenyament de la història del món contemporani al primer curs del batxillerat té preferentment els objectius següents, que formen part del currículum de batxillerat:

Objectius
Identificar, situar en el temps i a l'espai i assenyalar la importància actual dels esdeveniments històrics més importants de l'edat contemporània.
Relacionar de manera econòmica, social, política, tecnològica i cultural els esdeveniments històrics.
Conèixer els límits territorials de cada estat en els diferents moments de l'edat contemporània per entendre les relacions entre ells.
Analitzar els fets històrics actuals, interpretant les causes múltiples i relacions que desencadenen.
Entendre els conceptes de "democràcia, llibertat i solidaritat" i els valors que representen per valorar críticament les situacions actuals relacionades amb els drets humans.
Elaborar comentaris crítics de la història a partir d'idees pròpies extretes d'informació d'esdeveniment analitzant la història com una disciplina científica.
Dur a terme treballs hipotètics a partir de diferents tipus de fonts informatives: primàries, mitjans de comunicació, tecnologies de la informació...
Exposar de manera correcta els esdeveniments històrics arribant a conclusions objectives,

emprant un vocabulari específic.

Planificar simples treballs d'investigació basats en la recerca històrica on es puguin emprar les diferents fonts informatives on s'observin els diversos enfocaments que estudien els historiadors.

Analitzar els esdeveniments històrics tenint present la diacronia i la sincronia dels fets.

3.1.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

Continguts, Criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge (el subratllat assenyala els continguts mínims ESCENARI B)

BLOC 1. L'ANTIC RÈGIM

Continguts

Trets de l'Antic Règim.

Transformacions a l'Antic Règim: economia, població i societat.

Revolucions i parlamentarisme a Anglaterra.

El pensament de la Il·lustració.

Relacions internacionals: l'equilibri europeu.

Manifestacions artístiques del moment.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Definir els trets de l'Antic Règim i descriure'n els aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals.

1.1. Extreure els trets de l'Antic Règim d'un text proposat que els contingui.

1.2. Obté i selecciona informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa a l'Antic Règim.

2. Distingir les transformacions a l'Antic Règim i enumerar les que afecten l'economia, la població i la societat.

2.1. Classifica els trets de l'Antic Règim en aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals.

2.2. Explica les transformacions de l'Antic Règim que afecten l'economia, la població i la societat.

2.3. Analitza l'evolució dels trets de l'Antic Règim del segle XVII i el segle XVIII.

3. Explicar el parlamentarisme anglès del segle XVII, resumir les característiques essencials del sistema i valorar el paper de les revolucions per assolir les transformacions necessàries per aconseguir-lo.

3.1. Descriu les característiques del parlamentarisme anglès a partir de fonts històriques.

3.2. Descriu les revolucions angleses del segle XVII com a formes que promouen el canvi polític de l'Antic Règim.

4. Relacionar les idees de la Il·lustració amb el liberalisme de començament del segle XIX i establir elements de coincidència entre ambdues ideologies.

4.1. Enumera i descriu les idees de la Il·lustració i les idees del liberalisme de començament del segle XIX.

5. Descriure les relacions internacionals de l'Antic Règim i demostrar la idea d'equilibri europeu.

5.1. Situa a mapes d'Europa els diversos països o regnes segons els conflictes en què intervenen.

6. Diferenciar manifestacions artístiques de l'Antic Règim i seleccionar-ne les obres més destacades.

6.1. Distingeix i caracteritza obres d'art del rococó.

7. Esquematitzar els trets de l'Antic Règim utilitzant diferents tipus de diagrames.

7.1. Elabora mapes conceptuals que expliquen els trets característics de l'Antic Règim.

8. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

8.1. Estableix les semblances i les diferències entre les idees de la Il·lustració i el liberalisme de començament del segle XIX.

BLOC 2. LES REVOLUCIONS INDUSTRIALS: CONSEQÜÈNCIES SOCIALS

Continguts

Revolució o revolucions industrials: característiques.

Transformacions tècniques i noves fonts d'energia.

Canvis deguts a la revolució industrial: transports, agricultura, població (migracions i el nou concepte de ciutat).

El protagonisme de la Gran Bretanya i l'extensió del procés d'industrialització a altres zones d'Europa. La industrialització extraeuropea.

L'economia industrial: pensament i primeres crisis.

El naixement del proletariat i l'organització de la classe obrera: orígens del sindicalisme i corrents de pensament. Els partits polítics obrers.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure les revolucions industrials del segle XIX i establir-ne els trets característics i les conseqüències socials.

1.1. Identifica les causes de la primera revolució industrial.

1.2. Explica raonadament l'evolució cap a la segona revolució industrial.

2. Obtenir i seleccionar informació de fonts bibliogràfiques o en línia que permeti explicar les revolucions industrials del segle XIX.

2.1. Analitza comparativament i esquemàticament les dues revolucions industrials.

3. Identificar els canvis en els transports, l'agricultura i la població que varen influir en la revolució industrial del segle XIX o que en varen ser una conseqüència.

3.1. Assenyala els canvis socials més rellevants del segle XIX i els associa al procés de la revolució industrial.

3.2. Descriu la ciutat industrial britànica a partir d'un plànol.

3.3. Identifica en imatges els elements propis de la vida en una ciutat industrial del segle XIX.

4. Enumerar els països que varen iniciar la industrialització, localitzar-los adequadament i establir les regions en què es produeix aquest avenç.

4.1. Localitza en un mapa els països industrialitzats i les regions industrials corresponents.

5. Analitzar les característiques de l'economia industrial i els corrents de pensament que pretenen millorar la situació dels obrers del segle XIX.

5.1. Compara els corrents de pensament social de l'època de la revolució industrial: socialisme utòpic, socialisme científic i anarquisme.

5.2. Distingeix i explica les característiques dels diversos tipus d'associacionisme obrer.

6. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

6.1. Explica les causes i les conseqüències de les crisis econòmiques i les possibles solucions a aquestes crisis a partir de fonts històriques.

6.2. Analitza, a partir de fonts historiogràfiques, aspectes que expliquen el desenvolupament econòmic del sector industrial dels primers països industrialitzats.

6.3. Comenta mapes que expliquen l'evolució de l'extensió de les xarxes de transport: ferrocarril, carreteres i canals.

BLOC 3. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM

Continguts

El naixement dels Estats Units.

La Revolució Francesa de 1789: aspectes polítics i socials.

L'Imperi napoleònic.

El Congrés de Viena i l'absolutisme, i les revolucions liberals o burgeses de 1820, 1830 i 1848.

El nacionalisme: unificacions d'Itàlia i Alemanya.

Cultura i art: Europa entre el neoclassicisme i el romanticisme.

La independència de les colònies hispanoamericanes.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar l'evolució política, econòmica, social, cultural i de pensament que caracteritza la primera meitat del segle XIX, i distingir els fets, els personatges i els símbols d'aquest període i enquadrar-los en cada una de les variables analitzades.

1.1. Elabora eixos cronològics amb els esdeveniments de la primera meitat del segle XIX representats de forma diacrònica i sincrònica.

2. Descriure les causes i el desenvolupament de la independència dels Estats Units i establir-ne les causes més immediates i les etapes.

2.1. Identifica jerarquies causals en la Guerra d'Independència dels Estats Units a partir de fonts historiogràfiques.

3. Explicar, a partir d'informació obtinguda a diferents fonts bibliogràfiques i a Internet, la Revolució Francesa de 1789, incloent-hi les causes, el desenvolupament i les conseqüències.

3.1. Explica les causes de la Revolució Francesa de 1789.

3.2. Explica esquemàticament el desenvolupament de la Revolució Francesa.

4. Identificar l'Imperi napoleònic, localitzar-ne l'expansió europea i establir-ne les conseqüències.

4.1. Identifica en un mapa històric l'extensió de l'Imperi napoleònic.

5. Analitzar la transcendència per a Europa del Congrés de Viena i la restauració de l'absolutisme i identificar les conseqüències que va tenir per als diversos països implicats.

5.1. Analitza les conclusions del Congrés de Viena i les idees que s'hi varen defensar i les relaciona amb les conseqüències que se'n varen derivar.

6. Identificar les revolucions burgeses de 1820, 1830 i 1848 i relacionar-ne les causes i el desenvolupament.

6.1. Compara les causes i el desenvolupament de les revolucions de 1820, 1830 i 1848.

7. Conèixer el procés d'unificació d'Itàlia i d'Alemanya a partir de l'anàlisi de fonts gràfiques i escrites.

7.1. Descriu i explica la unificació d'Itàlia i la d'Alemanya a partir de fonts gràfiques.

8. Descobrir les manifestacions artístiques de començament del segle XIX, obtenir informació de mitjans bibliogràfics o d'Internet relacionada amb aquestes manifestacions i presentar-la adequadament.

8.1. Estableix les característiques pròpies de la pintura, l'escultura i l'arquitectura del neoclassicisme i del Romanticisme a partir de fonts gràfiques.

9. Analitzar la independència d'Hispanoamèrica utilitzant fonts gràfiques.

9.1. Elabora un eix cronològic explicatiu de la independència de les colònies hispanoamericanes al començament del segle XIX.

BLOC 4. LA DOMINACIÓ EUROPEA DEL MÓN I LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

Continguts

Evolució dels principals estats a Europa, Amèrica i Àsia:

L'Anglaterra victoriana.

França: la Tercera República i el Segon Imperi.

L'Alemanya bismarckiana, l'Imperi austrohongarès i Rússia.

Els Estats Units: des de la Guerra Civil fins a començament del segle XX.

El Japó: transformacions de final del segle XIX.

L'expansió colonial dels països industrialitzats: causes, colonització i repartiment d'Àsia, d'Àfrica i d'altres enclavaments colonials i conseqüències.

La pau armada: Triple Aliança i Triple Entesa.

La Primera Guerra Mundial: causes, desenvolupament i conseqüències.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure les transformacions i els conflictes sorgits a final del segle XIX i començament del segle XX i distingir-ne el desenvolupament i els factors desencadenants.

1.1. Elabora un diagrama en què exposa les cadenes causals i els processos dins el període que va de final del segle XIX a començament del XX.

2. Analitzar l'evolució política, social i econòmica dels principals països europeus i del Japó i els Estats Units a final del segle XIX i presentar informació que expliqui aquesta evolució.

2.1. Elabora un eix cronològic amb fets que expliquen l'evolució, durant la segona meitat del segle XIX, d'Anglaterra, França, Alemanya, l'Imperi austrohongarès, Rússia, els Estats Units i el Japó.

2.2. Explica a partir d'imatges les característiques que permeten identificar l'Anglaterra victoriana.

2.3. Analitza textos relatius a l'època de Napoleó III a França.

2.4. Identifica i explica raonadament els fets que converteixen Alemanya en una potència europea durant el mandat de Bismarck.

3. Descriure l'expansió imperialista d'europes, japonesos i nord-americans a final del segle XIX i establir-ne les conseqüències.

3.1. Identifica i explica raonadament les causes i les conseqüències de l'expansió colonial de la segona meitat del segle XIX.

3.2. Localitza en un mapamundi les colònies de les diferents potències imperialistes.

4. Comparar sintèticament els diferents sistemes d'aliances del període de la pau armada.

4.1. Descriu les aliances dels països més destacats durant la pau armada.

5. Distingir els esdeveniments que condueixen a la declaració de les hostilitats de la Primera Guerra Mundial i descriure'n les etapes i les conseqüències.

5.1. Identifica les causes de la Primera Guerra Mundial a partir de fonts històriques o historiogràfiques.

5.2. Comenta símbols commemoratius vinculats a la Primera Guerra Mundial.

6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar-ne críticament la fiabilitat.

6.1. Analitza i explica les diferents etapes de la Gran Guerra a partir de mapes històrics.

7. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context històric de final del segle XIX i començament del XX.

7.1. Extreure conclusions de gràfics i imatges sobre les conseqüències de la Primera Guerra Mundial.

BLOC 5. EL PERÍODE D'ENTREGUERRES, LA SEGONA GUERRA MUNDIAL I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES

Continguts

Economia, societat i cultura de l'època: els anys vint.

La Revolució Russa, la formació i el desenvolupament de l'URSS

Tractats de pau i reajustament internacional: la Societat de Nacions.

Els Estats Units i la crisi de 1929: la Gran Depressió i el New Deal.

Europa occidental: entre la reconstrucció i la crisi.

Els feixismes europeus i el nazisme alemany.

Les relacions internacionals del període d'entreguerres: girs cap a la guerra.

Orígens del conflicte i característiques generals.

Desenvolupament de la guerra.

Conseqüències de la guerra.

L'antisemitisme: l'Holocaust.

La preparació de la pau i l'ONU.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Reconèixer les característiques del període d'entreguerres i inserir-les en els aspectes polítics, econòmics, socials o culturals corresponents.

1.1. Explica les característiques del període d'entreguerres a partir de manifestacions artístiques i culturals de començament del segle XX.

2. Esquematitzar el desenvolupament de la Revolució Russa de 1917, reconèixer-ne les etapes i els protagonistes més significatius i establir-ne les conseqüències.

2.1. Identifica i explica algunes de les causes de la Revolució Russa de 1917.

2.2. Compara la Revolució Russa del febrer de 1917 amb la de l'octubre de 1917.

3. Identificar els tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i l'aparició de la Societat de Nacions com una conseqüència d'aquests tractats.

- 3.1. Explica els acords dels tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i n'analitza les conseqüències a curt termini.
- 3.2. Analitza el paper que juga la Societat de Nacions en les relacions internacionals a partir de fonts històriques.

4. Explicar la Gran Depressió i descriure'n els factors desencadenants i les influències en la vida quotidiana.

- 4.1. Interpreta imatges de la Gran Depressió.
- 4.2. Comenta gràfics que expliquen la crisi econòmica de 1929.

5. Reconèixer la transcendència dels feixismes europeus com a ideologies que varen conduir al desencadenament de conflictes en el panorama europeu del moment.

- 5.1. Compara el feixisme italià i el nazisme alemany.
- 5.2. Distingeix símbols dels feixismes europeus de la primera meitat del segle XX.
- 5.3. Analitza, a partir de diferents fonts contraposades, les relacions internacionals anteriors a l'esclat de la Segona Guerra Mundial.

6. Establir les etapes del desenvolupament de la Segona Guerra Mundial i distingir les que varen afectar Europa de les que varen afectar els Estats Units i el Japó.

- 6.1. Identifica i explica les causes desencadenants de la Segona Guerra Mundial a partir de fonts històriques.
- 6.2. Explica les etapes de la Segona Guerra Mundial tant al front europeu com a la guerra del Pacífic.
- 6.3. Analitza el desenvolupament de la Segona Guerra Mundial a partir de mapes històrics.

7. Analitzar el paper de la guerra mundial com a element transformador de la vida quotidiana.

- 7.1. Descriu les conseqüències de la Segona Guerra Mundial.

8. Obtenir i seleccionar informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa tant al període d'entreguerres com a la Segona Guerra Mundial i la postguerra.

- 8.1. Analitza imatges que expliquen l'Holocaust duit a terme per l'Alemanya nazi.
- 8.2. Sintetitza textos que expliquen la intervenció de l'ONU en les relacions internacionals i en afers relacionats amb la descolonització.

BLOC 6. EVOLUCIÓ I ENFRONTAMENTS DE DOS MONS DIFERENTS

Continguts

La formació del bloc comunista enfront del bloc capitalista: la Guerra Freda.

Evolució de l'economia mundial de postguerra.

Característiques socials i culturals de dos models polítics diferents: comunisme i capitalisme.

Els Estats Units i l'URSS com a models. Les dues superpotències. Conflictes: de la Guerra Freda a la coexistència pacífica i la distensió.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure els fets polítics, econòmics, socials i culturals que expliquen l'aparició dels dos blocs antagònics, classificar-los i presentar-los adequadament.

- 1.1. Localitza en un mapa els països que formen el bloc comunista i els que formen el bloc capitalista.

2. Distingir fets que expliquen l'enfrontament entre el bloc comunista i el capitalista revisant les notícies dels mitjans de comunicació de l'època.

2.1. Identifica i explica els conflictes de la Guerra Freda a partir d'un mapa històric.

3. Interpretar la Guerra Freda, la coexistència pacífica i la distensió i les conseqüències que se'n deriven i indicar esdeveniments que exemplifiquen cada una d'aquestes etapes de les relacions internacionals.

3.1. Selecciona símbols i imatges que s'identifiquen amb el món capitalista i amb el món comunista.

4. Analitzar el model capitalista i el comunista des del punt de vista polític, social, econòmic i cultural i comparar-los.

4.1. Explica algunes característiques de l'economia capitalista a partir de gràfics.

4.2. Descriu raonadament i comparativament les diferències entre el món capitalista i el món comunista.

5. Identificar la materialització dels models comunista i capitalista i exemplificar-la amb una selecció de fets que varen afectar les dues grans superpotències (l'URSS i els Estats Units) durant aquest període.

5.1. Explica algunes característiques de l'economia comunista a partir de gràfics.

5.2. Identifica formes polítiques del món occidental i del món comunista.

6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar críticament la fiabilitat d'aquesta informació segons l'origen.

6.1. Elabora presentacions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquen qualssevol dels blocs.

7. Utilitzar el vocabulari històric de la Guerra Freda amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

7.1. Extreure conclusions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquen l'evolució dels dos blocs enfrontats en la Guerra Freda i assenyala a quin bloc pertanyen i alguns motius que expliquen aquesta pertinença.

BLOC 7. LA DESCOLONITZACIÓ I EL TERCER MÓN

Continguts

Orígens, causes i factors de la descolonització.

Desenvolupament del procés descolonitzador: el paper de l'ONU.

El Tercer Món i el Moviment de Països No Alineats: problemes dels països del Tercer Món.

Les relacions entre els països desenvolupats i els no desenvolupats: el naixement de l'ajuda internacional.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar els motius i els fets que condueixen a la descolonització i establir les causes i els factors que expliquen aquest procés.

1.1. Localitza en un mapa les zones afectades per la descolonització i els conflictes que s'hi produeixen.

2. Descriure les etapes i les conseqüències dels processos descolonitzadors, identificar les que afecten unes colònies o unes altres i indicar fets i personatges significatius de cada procés.

2.1. Descriu de forma raonada les diferents causes i factors que desencadenen i expliquen el procés de descolonització.

2.2. Identifica i compara les característiques de la descolonització d'Àsia i d'Àfrica.

3. Analitzar el subdesenvolupament del Tercer Món i establir les causes que l'expliquen.

3.1. Analitza les característiques dels països del Tercer Món a partir de gràfics.

4. Definir el paper de l'ONU en la descolonització i analitzar informació que demostrï les seves actuacions.

4.1. Explica les actuacions de l'ONU en el procés descolonitzador a partir de fonts històriques.

5. Valorar el naixement de l'ajuda internacional i l'aparició de les relacions entre els països desenvolupats i els subdesenvolupats, reproduir les formes d'ajuda al desenvolupament i descriure les formes de neocolonialisme dins la política de blocs.

5.1. Explica l'evolució de les relacions entre els països desenvolupats i els països en vies de desenvolupament i compara l'ajuda internacional amb la intervenció neocolonialista.

6. Obtenir i seleccionar informació de fonts primàries o secundàries, analitzar-ne la credibilitat i considerar-ne la presentació gràfica o escrita.

6.1. Localitza en un mapa els països del Tercer Món.

6.2. Analitza textos i imatges del Moviment de Països No Alineats i dels països subdesenvolupats.

7. Ordenar cronològicament els principals fets que intervenen en el procés descolonitzador i descriure'n les conseqüències a partir de diferents fonts d'informació, en línia o bibliogràfiques.

7.1. Elabora línies del temps que relacionen fets polítics, econòmics i socials dels països capitalistes, comunistes i del Tercer Món.

BLOC 8. LA CRISI DEL BLOC COMUNISTA

Continguts

L'URSS i les democràcies populars.

La irrupció de Mikhaïl Gorbatxov: perestroika i glasnost. La desintegració de l'URSS: la CEI-Federació Russa i les noves repúbliques exsoviètiques.

La caiguda del mur de Berlín i l'evolució dels països de l'Europa central i oriental.

El problema dels Balcans. La guerra de Iugoslàvia.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure la situació de l'URSS a final del segle XX i indicar-ne els trets més significatius des d'una perspectiva política, social i econòmica.

1.1. Localitza en un mapa les repúbliques exsoviètiques i els diferents països formats després de la caiguda del mur de Berlín.

1.2. Elabora un eix cronològic amb els esdeveniments que expliquen la desintegració de l'URSS, la formació de la CEI i l'aparició de les repúbliques exsoviètiques.

1.3. Compara, utilitzant mapes de situació, els països dels Balcans des dels anys 80 fins a l'actualitat.

2. Resumir les polítiques de M. Gorbatxov esmentant les disposicions concernents a la perestroika i a la glasnost i destacar-ne les influències.

2.1. Descriu els trets polítics i socioeconòmics de l'URSS des de l'època de Bréjnev fins a la de Gorbatxov.

3. Analitzar la situació creada amb l'aparició de la CEI i les repúbliques exsoviètiques a partir d'informació que resumeixi les noves circumstàncies polítiques i econòmiques.

3.1. Elabora un quadre sinòptic sobre la situació política i econòmica de les repúbliques exsoviètiques i la CEI-Federació Russa.

4. Explicar la caiguda del mur de Berlín i indicar les repercussions que té en els països de l'Europa central i oriental.

4.1. Analitza imatges que reflecteixen la caiguda del mur de Berlín.

4.2. Explica les noves relacions de les repúbliques exsoviètiques amb l'Europa occidental.

5. Identificar el problema dels Balcans, enumerar les causes que l'expliquen i resumir els fets que configuren el desenvolupament de conflictes en aquesta zona.

5.1. Descriu comparativament l'evolució política dels països de l'Europa central i oriental després de la caiguda del mur de Berlín.

5.2. Descriu i analitza les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la guerra dels Balcans, especialment a Iugoslàvia.

6. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen la crisi del bloc comunista.

6.1. Duu a terme una recerca guiada a Internet per explicar de manera raonada la dissolució del bloc comunista.

BLOC 9. EL MÓN CAPITALISTA A LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts

Pensament i cultura de la societat capitalista a la segona meitat del segle XX: l'estat del benestar.

El procés de construcció de la Unió Europea: de les Comunitats Europees a la Unió Europea. Objectius i institucions.

Evolució dels Estats Units: dels anys 60 als anys 90.

El Japó i els nous països asiàtics industrialitzats.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Distingir els postulats que defensa la cultura capitalista de la segona meitat del segle XX i descriure les línies de pensament i els objectius aconseguits.

1.1. Enumera les línies del pensament econòmic del món capitalista de la segona meitat del segle XX.

2. Descriure l'estat del benestar i fer referència a les característiques significatives que influeixen en la vida quotidiana.

2.1. Identifica raonadament les característiques i els símbols de l'estat del benestar.

3. Explicar el procés de construcció de la Unió Europea i enumerar les fites més destacades d'aquest procés.

3.1. Elabora eixos cronològics sobre el procés de construcció de la Unió Europea.

4. Conèixer els objectius que persegueix la Unió Europea i relacionar-los amb les institucions que configuren la seva estructura.

4.1. Relaciona raonadament les institucions de la Unió Europea amb els objectius que aquesta persegueix.

5. Descriure l'evolució política, social i econòmica dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90 del segle XX i sintetitzar els aspectes que expliquen la transformació de la societat nord-americana i

que constitueixen elements originaris de l'estat del benestar.

5.1. Elabora un eix cronològic dels fets més significatius de tipus polític, social i econòmic dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90.

5.2. Selecciona i presenta, mitjançant mapes o xarxes conceptuals, informació referida als Estats Units des del 1960 al 2000.

6. Identificar les singularitats del capitalisme del Japó i els nous països industrials asiàtics i descriure'n els trets de caràcter polític, econòmic, social i cultural.

6.1. Descriu raonadament les característiques i els símbols que expliquen aspectes singulars del capitalisme del Japó i de l'àrea del Pacífic.

7. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen el món capitalista.

7.1. Explica el model capitalista d'un país amb informació obtinguda d'una recerca guiada a Internet

3.2 ECONOMIA 1º BATXILLERAT

3.2.1. Objectius específics

Els objectius específics de la matèria d'Economia es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

L'assignatura d'Economia permet el desenvolupament dels següents objectius previstos en el **RD 1105/2014**:

a) Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució espanyola, així com pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.

b) Consolidar una maduresa personal i social que els permeti actuar de manera responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.

c) Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats i discriminacions existents, i en particular la violència contra la dona, i impulsar la igualtat real i la no-discriminació de les persones per qualsevol condició o circumstància personal o social, amb atenció especial a les persones amb discapacitat.

d) Consolidar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'aprofitament eficaç de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.

e) Dominar, tant en la seva expressió oral com escrita, la llengua castellana i, si s'escau, la llengua cooficial de la seva Comunitat Autònoma.

g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.

h) Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seva evolució. Participar de manera solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.

i) Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat elegida.

j) Comprendre els elements i els procediments fonamentals de la recerca i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de manera crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com consolidar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.

k) Consolidar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.

3.2.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

BLOC 1: ECONOMIA I ESCASSETAT. L'ORGANITZACIÓ DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none">- L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat.- Els agents econòmics. El flux circular de la renda entre les famílies, les empreses i el sector públic.- Els diferents mecanismes d'assignació de recursos.- Anàlisi i comparació dels diferents sistemes econòmics.- Els models econòmics. Economia positiva i economia normativa.- Identificació i anàlisi dels principals problemes de l'economia de les Illes Balears.	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Explicar el problema dels recursos escassos i les necessitats il·limitades. (CSC/CMCT/CAA)	<i>1.1. Reconeix l'escassetat i la necessitat d'elegir i de prendre decisions com els elements més determinants que s'han d'afrontar en tot sistema econòmic.</i>
2. Observar els problemes econòmics d'una societat, analitzar les formes de resolució d'aquests problemes des del punt de vista dels diferents sistemes econòmics i	<i>2.1. Analitza els diferents plantejaments i les diferents formes d'abordar els elements clau en els principals sistemes econòmics.</i> <i>2.2. A partir de casos concrets, analitza els canvis més recents en l'escenari econòmic mundial i els relaciona amb les circumstàncies tècniques,</i>

expressar-ne una valoració crítica. (CAA/CSC/CCEC)	<i>econòmiques, socials i polítiques que els expliquen.</i>
3. Comprendre el mètode científic que s'utilitza en l'àrea de l'economia així com identificar les fases de la recerca científica en economia i els models econòmics. (CSC/CCL)	<p><i>2.3. Compara diferents formes d'abordar la resolució de problemes econòmics a partir d'exemples de situacions econòmiques actuals de l'entorn internacional.</i></p> <p><i>3.1 Distingeix les proposicions econòmiques positives de les proposicions econòmiques normatives.</i></p>

BLOC 2. L'ACTIVITAT PRODUCTIVA

Continguts

- L'empresa: objectius i funcions. Procés productiu i factors de producció.
- Divisió tècnica de la feina, productivitat i interdependència.
- La funció de producció. Obtenció i anàlisi dels costos de producció i dels beneficis.
- Els sectors econòmics i la interdependència que presenten.
- L'estructura productiva de les Illes Balears i d'Espanya.
- Lectura i interpretació de dades de contingut econòmic

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
1. Analitzar les característiques principals del procés productiu. (CSC/SIEE)	<i>1.1. Expressa una visió integral del funcionament del sistema productiu partint de l'estudi de l'empresa i la seva participació en sectors econòmics, així com la seva connexió i interdependència.</i>
2. Explicar les raons del procés de divisió tècnica de la feina.(CSC/SIEE)	<i>2.1. Relaciona el procés de divisió tècnica de la feina amb la interdependència econòmica en un context global.</i>
3. Identificar els efectes de l'activitat empresarial per a la societat i la vida de les persones. (CSC/SIEE)	<i>2.2. Indica les diferents categories de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.</i>
4. Expressar els principals objectius i funcions de les empreses a partir de referències reals de l'entorn proper i transmetre la utilitat que es genera amb l'activitat que duen a terme. (CSC/CAA/SIEE)	<p><i>3.1. Estudia i analitza les repercussions de l'activitat de les empreses.</i></p> <p><i>4.1. Analitza i interpreta els objectius i les funcions de les empreses.</i></p> <p><i>4.2. Explica la funció de les empreses de crear o incrementar la utilitat dels béns.</i></p> <p><i>5.1. Determina i interpreta l'eficiència tècnica i econòmica a partir dels casos plantejats.</i></p>
5. Relacionar i distingir l'eficiència tècnica i l'eficiència econòmica. (CSC/CAA/CMCT)	<i>6.1. Comprèn i utilitza diferents tipus de costos, tant fixos com variables, totals, mitjans i marginals, i representa i interpreta gràfics de costos.</i>

<p>6. Calcular i emprar els costos i els beneficis de les empreses. (CSC/CAA/CMCT/CD)</p>	<p><i>6.2. Analitza i interpreta els beneficis d'una empresa a partir de supòsits d'ingressos i costos d'un període.</i></p>
--	--

BLOC 3. EL MERCAT I EL SISTEMA DE PREUS

Continguts

- La corba de demanda. Moviments al llarg de la corba de demanda i desplaçaments en la corba de demanda. Elasticitat de la demanda.
- La corba d'oferta. Moviments al llarg de la corba d'oferta i desplaçaments en la corba de l'oferta. Elasticitat de l'oferta.
- L'equilibri del mercat.
- Diferents estructures de mercat i models de competència.
- La competència perfecta. La competència imperfecta. El monopoli. L'oligopoli. La competència monopolística.

Criteris d'avaluació (Competències Clau)

Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. 1. Interpretar, a partir del funcionament del mercat, les variacions en les quantitats de béns i serveis demandades i oferides en funció de diferents variables. (CMCT/CSC/CD)

2. 2. Analitzar el funcionament de mercats reals i observar les diferències que presenten amb els models, així com les conseqüències que tenen per als consumidors, les empreses o els estats. (SIEE/CSC)

1.1. Representa gràficament els efectes de les variacions de les diferents variables en el funcionament dels mercats

1.2. Expressa les claus que determinen l'oferta i la demanda.

1.3. Analitza les elasticitats de la demanda i de l'oferta i interpreta els canvis en els preus i les quantitats, així com els efectes que tenen sobre els ingressos totals.

2.1. Analitza i compara el funcionament dels diferents tipus de mercats i n'explica les diferències.

2.2. Aplica l'anàlisi dels diferents tipus de mercats a casos reals identificats a partir de l'observació de l'entorn més immediat.

2.3. Valora, de forma crítica, els efectes que es deriven sobre els que participen en els diversos mercats.

BLOC 4: LA MACROECONOMIA

Continguts

- Macromagnituds: la producció, la renda, la despesa, la inflació, el tipus d'interès.
- Anàlisi i comparació de les diferents magnituds macroeconòmiques de les Illes Balears i d'Espanya.

<ul style="list-style-type: none"> - El mercat laboral. La desocupació: tipus de desocupació i causes. Polítiques contra la desocupació. - Característiques del mercat laboral a les Illes Balears. - Els vincles dels problemes macroeconòmics i la interrelació que presenten. - Limitacions de les variables macroeconòmiques com a indicadors del desenvolupament de la societat. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. 1. Diferenciar i emprar les principals magnituds macroeconòmiques, analitzar les relacions que hi ha entre elles i valorar els inconvenients i les limitacions que presenten com a indicadors de la qualitat de vida. (CMCT/CSC)</p> <p>2. 2. Interpretar dades i indicadors econòmics bàsics i l'evolució que presenten. (CMCT/CSC/CD)</p> <p>3. 3. Valorar l'estructura del mercat laboral i la relació que té amb l'educació i la formació, i analitzar de forma especial la desocupació. (CSC/SIEE)</p> <p>4. 4. Estudiar les diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la inflació i a la desocupació. (CSC)</p>	<p><i>1.1. Valora, interpreta i comprèn les principals magnituds macroeconòmiques com a indicadors de la situació econòmica d'un país.</i></p> <p><i>1.2. Relaciona les principals macromagnituds i les utilitza per establir comparacions amb caràcter global.</i></p> <p><i>1.3. Analitza de forma crítica els indicadors estudiats i en valora l'impacte, els efectes i les limitacions per mesurar la qualitat de vida.</i></p> <p><i>2.1. Utilitza i interpreta la informació continguda en taules i gràfics de diferents variables macroeconòmiques i l'evolució que presenten en el temps.</i></p> <p><i>3.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb el mercat de treball.</i></p> <p><i>3.2. Valora la relació entre l'educació i la formació i les probabilitats d'obtenir una ocupació i salaris millors.</i></p> <p><i>3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació.</i></p> <p><i>4.1. Analitza les dades de la inflació i la desocupació a Espanya i les diferents alternatives per lluitar contra aquests dos fenòmens.</i></p>
BLOC 5. ASPECTES FINANCERS DE L'ECONOMIA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - Funcionament i tipologia dels diners en l'economia. - Procés de creació dels diners. - La inflació segons les diferents teories explicatives. - La política monetària. Concepte i objectius. - Anàlisi dels mecanismes de l'oferta i la demanda monetàries i els efectes que tenen sobre el tipus d'interès. 	

- Funcionament del sistema financer i del Banc Central Europeu.	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Reconèixer el procés de creació dels diners, els canvis de valor que experimenten i la forma en què es mesuren. (CSC)</p> <p>2. Descriure les diferents teories explicatives sobre les causes de la inflació i els efectes que té sobre els consumidors, les empreses i el conjunt de l'economia. (CSC)</p> <p>3. Explicar el funcionament del sistema financer .(CSC/SIEE)</p> <p>4. Analitzar els diferents tipus de política monetària. (CSC/CMCT)</p> <p>5. Identificar el paper del Banc Central Europeu, així com l'estructura de la política monetària que aplica. (CSC/SIEE)</p>	<p><i>1.1. Analitza i explica el funcionament dels diners i del sistema financer en una economia.</i></p> <p><i>2.1. Reconeix les causes de la inflació i valora les repercussions econòmiques i socials que té.</i></p> <p><i>3.1. Valora el paper del sistema financer com a element canalitzador de l'estalvi a la inversió i identifica els productes i mercats que el componen.</i></p> <p><i>4.1. Raona de forma crítica, en contextos reals, sobre les accions de política monetària i l'impacte econòmic i social que tenen.</i></p> <p><i>5.1. Identifica els objectius i la finalitat del Banc Central Europeu i raona sobre el paper que té i la manera com funciona.</i></p> <p><i>5.2. Descriu els efectes de les variacions dels tipus d'interès en l'economia.</i></p>
BLOC 6. EL CONTEXT INTERNACIONAL DE L'ECONOMIA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - Funcionament, suports i obstacles del comerç internacional. - Causes i conseqüències de la globalització i del paper dels organismes econòmics internacionals en la regulació del fenomen. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables

<p>1. 1. Analitzar els fluxos comercials entre dues economies. (CSC)</p> <p>2. 2. Examinar els processos d'integració econòmica i descriure les passes que s'han produït en el cas de la Unió Europea. (CSC)</p> <p>3. 3. Analitzar i valorar les causes i les conseqüències de la globalització econòmica i el paper dels organismes econòmics internacionals en la regulació del fenomen. (CSC/CAA)</p>	<p><i>1.1. Identifica els fluxos comercials internacionals.</i></p> <p><i>2.1. Explica i reflexiona sobre el procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i valora les repercussions i implicacions que ha tingut per a Espanya en un context global.</i></p> <p><i>3.1. Expressa les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països.</i></p> <p><i>3.2. Descriu les implicacions i els efectes de la globalització econòmica per als països i reflexiona sobre la necessitat d'establir mecanismes per regular-la i coordinar-la.</i></p>
--	---

BLOC 7. DESEQUILIBRIS ECONÒMICS I EL PAPER DE L'ESTAT EN L'ECONOMIA

Continguts

- Les crisis cícliques de l'economia.
- L'Estat en l'economia. La regulació. Els errors del mercat i la intervenció del sector públic. La igualtat d'oportunitats i la redistribució de la riquesa.
- Anàlisi dels components d'un pressupost públic com a instrument de política fiscal. El dèficit públic i finançament del dèficit.
- Valoració de les polítiques macroeconòmiques de creixement, estabilitat i desenvolupament.
- Consideració del medi ambient com a recurs sensible i escàs.
- Identificació de les causes de la pobresa i del subdesenvolupament i possibles vies de solució.

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. 1. Reflexionar sobre l'impacte del creixement i les crisis cícliques en l'economia i sobre els efectes que tenen en la qualitat de vida de les persones, el medi ambient i la distribució de la riquesa en els àmbits local i mundial. (CSC/SIEE)</p> <p>2. 2. Explicar i il·lustrar amb exemples significatius les finalitats i les funcions de l'Estat en els sistemes</p>	<p><i>1.1. Identifica i analitza els factors i les variables que influeixen en el creixement econòmic, el desenvolupament i la redistribució de la renda.</i></p> <p><i>1.2. Diferencia els conceptes de creixement i de desenvolupament.</i></p> <p><i>1.3. Reconeix i explica les conseqüències del creixement sobre el repartiment de la riquesa, el medi ambient i la qualitat de vida.</i></p> <p><i>1.4. Analitza de forma pràctica els models de desenvolupament dels països emergents i les oportunitats que tenen els països en vies de desenvolupament per créixer i progressar.</i></p>

<p>d'economia de mercat, identificar els principals instruments que utilitza i valorar els avantatges i els inconvenients del paper de l'Estat en l'activitat econòmica. (CSC/CAA)</p>	<p><i>1.5. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.</i></p> <p><i>1.6. Desenvolupa actituds positives en relació amb el medi ambient i valora i considera aquesta variable en la presa de decisions econòmiques.</i></p> <p><i>1.7. Identifica els béns ambientals com un factor de producció escàs, que proporciona inputs i acumula materials de rebuig i residus, la qual cosa suposa valorar els costos associats.</i></p> <p><i>2.1. Comprèn i explica les diferents funcions de l'Estat: fiscals, estabilitzadores, redistributives, reguladores i proveïdores de béns i serveis públics.</i></p> <p><i>2.2. Identifica els principals errors del mercat, les causes que els provoquen, els efectes que tenen per als agents que intervenen en l'economia i les diferents opcions d'actuació de l'Estat.</i></p>
--	--

3.3 HISTÒRIA DE L'ART 2ⁿ BATXILLERAT

La matèria d'Història de l'Art es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el Curriculum de batxillerat (Història de l'Art) a les Illes Balears.

3.3.1. Objectius específics (Només els realitzats en la semipresencialitat)

3. Apreciar i reconèixer la diversitat de interpretacions i valors de l'obra d'art en els diferents contextos històrics.
4. Explicar, situant-los adequadament en el temps i l'espai, els fets artístics més rellevants dels principals estils de l'art occidental, valorant la seva significació en el procés historicoartístic.
5. Analitzar la dimensió social de la creació artística i reconèixer la incidència del social i individual en el procés de producció i difusió de les obres d'art.
6. Comprendre i utilitzar els conceptes específics de la història de l'art
9. Conèixer, gaudir i valorar el patrimoni artístic, des de posicions crítiques i creatives.
10. Conèixer, gaudir i valorar el patrimoni artístic en general i el de Illes Balears en particular com a exponent de la nostra identitat cultural.

3.3.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable (Només són els realitzats en la semipresencialitat)

BLOC 1. ARRELS DE L'ART EUROPEU: EL LLEGAT DE L'ART CLÀSSIC

Continguts:

Grècia, creadora del llenguatge clàssic. Principals manifestacions. La visió del classicisme a Roma. L'art a la Hispània romana.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art grec i de l'art romà.

- 1.2. Defineix el concepte d'ordre arquitectònic i compara els tres ordres de l'arquitectura grega.
- 1.5. Explica l'evolució de la figura humana masculina a l'escultura grega.
- 1.6. Explica les característiques essencials de l'art romà.
- 1.11. Especifica les innovacions de l'escultura romana en relació amb la grega.
- 2. Explicar la funció social de l'art grec i de l'art romà
- 3. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art grec i de l'art romà
 - 3.1. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques gregues.
 - 3.2. Identifica, analitza i comenta les següents escultures gregues.
 - 3.3. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques romanes.
 - 3.4. Identifica, analitza i comenta les següents escultures romanes.
- 5. Respectar les obres artístiques de l'antiguitat grecoromana

BLOC 2. NAIXEMENT DE LA TRADICIÓ ARTÍSTICA OCCIDENTAL: L'ART MEDIEVAL

Continguts: L'aportació cristiana a l'arquitectura i la iconografia. Configuració i desenvolupament de l'art romànic. L'aportació del gòtic, expressió d'una cultura urbana. La catedral i l'arquitectura civil. Modalitats escultòriques. La pintura italiana i flamenca, origen de la pintura moderna. L'art gòtic de les Illes Balears.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

- 1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art medieval
 - 1.1. Explica les característiques essencials de l'art paleocristià
 - 1.2. Descriu l'origen, les característiques i la funció de la basílica paleocristiana.
 - 1.4. Explica l'evolució de la pintura i el mosaic a l'art paleocristià, amb especial referència a la iconografia..
 - 1.6. Explica l'arquitectura bizantina a través de l'església de Santa Sofia de Constantinoble.
 - 1.8. Defineix el concepte d'art preromànic i especifica les manifestacions d'aquest estil a Espanya.
 - 1.10. Descriu les característiques generals de l'art romànic
 - 1.15. Explica les característiques i l'evolució de l'arquitectura gòtica a Espanya.
 - 1.17. Reconeix i explica les innovacions de la pintura de Giotto i del Trecento italià respecte de la pintura romànica i bizantina.
 - 1.18. Explica les innovacions de la pintura flamenca del segle XV i esmenta algunes obres dels principals representants d'aquest estil.
 - 1.19. Explica les característiques generals de l'art islàmic
 - 1.21. Explica l'evolució de l'art hispanomusulmà.
- 2. Explicar la funció social de l'art medieval

- 3.2. Identifica, analitza i comenta les obres arquitectòniques romàniques següents
- 3.4. Identifica, analitza i comenta les pintures murals romàniques següents.
- 3.5. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques gòtiques
- 3.6. Identifica, analitza i comenta les escultures gòtiques
- 3.7. Identifica, analitza i comenta les pintures gòtiques

BLOC 3. DESENVOLUPAMENT I EVOLUCIÓ DE L'ART EUROPEU AL MÓN CONTEMPORANI

Continguts:El Renaixement. Mecenes i artistes. Origen i desenvolupament del nou llenguatge en arquitectura, escultura i pintura. Aportacions dels grans artistes del Renaixement italià. Unitat i diversitat del barroc. El llenguatge artístic al servei del poder civil i de l'eclesiàstic. L'urbanisme barroc. Esglésies i palaus. Principals tendències. Urbanisme i arquitectura. Imatgeria barroca. L'aportació de la pintura espanyola: les grans figures del segle d'or. El segle XVIII. La pervivència del barroc. Neoclassicisme i Romanticisme.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art de l'edat moderna, des del Renaixement fins al segle XVIII,
 - 1.1. Explica les característiques essencials i la periodització del Renaixement italià
 - 1.2. Especifica les característiques de l'arquitectura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.
 - 1.3. Especifica les característiques de l'escultura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.
 - 1.4. Especifica les característiques de la pintura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.
 - 1.5. Compara la pintura italiana del Quattrocento amb la dels pintors gòtics flamencs contemporanis.
 - 1.6. Explica la peculiaritat de la pintura veneciana del Cinquecento i esmenta els artistes més representatius.
 - 1.7. Especifica les característiques peculiars del Renaixement espanyol i el compara amb l'italià.
 - 1.11. Explica les característiques essencials del barroc.
 - 1.17. Distingeix i caracteritza les grans tendències de la pintura barroca a Itàlia i els principals representants.
 - 1.18. Especifica les peculiaritats de la pintura barroca flamenca i holandesa.
 - 1.19. Explica les característiques de l'urbanisme barroc a Espanya i l'evolució de l'arquitectura durant el segle XVII.
 - 1.21. Explica les característiques generals de la pintura espanyola del segle XVII.
3. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art de l'edat moderna
 - 3.1. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del Renaixement italià.
 - 3.2. Identifica, analitza i comenta les següents escultures del Renaixement italià

- 3.3. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del Renaixement italià
- 3.4. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del Renaixement espanyol
- 3.6. Identifica, analitza i comenta les següents pintures d'El Greco
- 3.7. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del barroc europeu del segle XVII.
- 3.9. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del barroc europeu del segle XVII
- 3.10. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del barroc espanyol del segle XVII.
- 3.11. Identifica, analitza i comenta les següents escultures del barroc espanyol del segle XVII.
- 3.12. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del barroc espanyol del segle XVII.

BLOC 4. EL SEGLE XIX: L'ART D'UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ

Continguts: Goya. De l'historicisme al modernisme. El modernisme a les Illes Balears. L'escola de Chicago. L'evolució de la pintura: Romanticisme, realisme, impressionisme, simbolisme. Els postimpressionistes: el germen de les avantguardes pictòriques del segle XX.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar l'obra de Goya.
2. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'arquitectura, l'escultura i la pintura del segle XIX
 - 2.1. Descriu les característiques i l'evolució de l'arquitectura del ferro al segle XIX en relació amb els avenços i les necessitats de la revolució industrial.
 - 2.5. Explica les característiques i les principals tendències de l'arquitectura modernista.
 - 2.8. Descriu les característiques del Romanticisme en pintura i distingeix entre el Romanticisme de la línia d'Ingres i el Romanticisme del color de Géricault i Delacroix.
 - 2.12. Descriu les característiques generals de l'impressionisme i el neoimpressionisme.
3. Explicar l'evolució cap a la independència dels artistes respecte als clients i especificar el paper exercit per les acadèmies, els salons, les galeries privades i els marxants.
 - 3.1. Explica els canvis que es produeixen al segle XIX en les relacions entre artistes i clients, referits a la pintura.
4. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art del segle XIX
 - 4.1. Identifica, analitza i comenta les següents obres de Goya.

BLOC 5. LA RUPTURA DE LA TRADICIÓ: L'ART A LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts: El fenomen de les avantguardes a les arts plàstiques: fauvisme, cubisme, futurisme, expressionisme, pintura abstracta, dadaisme i surrealisme. Renovació del llenguatge arquitectònic: el funcionalisme del moviment modern i l'arquitectura orgànica.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de les avantguardes artístiques de la primera meitat del segle XX i relacionar cada una de les avantguardes amb els respectius contextos històrics i culturals.

1.2. Descriu l'origen i les característiques del fauvisme.

1.3. Descriu el procés de gestació i les característiques del cubisme i distingeix el cubisme analític del sintètic.

1.4. Descriu l'ideari i els principis bàsics del futurisme.

1.5. Identifica els antecedents de l'expressionisme al segle XIX

1.6. Descriu el procés de gestació i les característiques de la pintura abstracta,

1.7. Descriu les característiques del dadaisme com a actitud provocadora en un context de crisi.

1.8. Explica l'origen, les característiques i els objectius del surrealisme.

1.11. Explica el procés de configuració i els trets essencials del moviment modern en arquitectura.

2. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art de la primera meitat del segle XX.

BLOC 6. LA UNIVERSALITZACIÓ DE L'ART DES DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts:El predomini del moviment modern o estil internacional en arquitectura. Les arts plàstiques: de les segones avantguardes a la postmodernitat. Nous sistemes visuals: fotografia, cinema i televisió, cartellisme, còmic.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art des de la segona meitat del segle XX .

1.2. Explica les raons de la pervivència i la difusió internacional del moviment modern en arquitectura.

1.4. Explica i compara l'informalisme europeu i l'expressionisme abstracte nord-americà.

1.5. Explica l'abstracció postpictòrica.

1.6. Explica el minimalisme.

1.7. Explica l'art cinètic i l'art òptic (op art).

1.8. Explica l'art conceptual.

1.9. Explica l'art pobre (arte povera).

1.10. Distingeix i explica alguns dels principals corrents figuratius: art pop, nova figuració i hiperrealisme.

2. Explicar el desenvolupament i l'extensió dels nous sistemes visuals, com la fotografia, el cinema, la televisió, el cartellisme o el còmic.

2.1. Explica breument el desenvolupament dels nous sistemes visuals i les característiques del llenguatge expressiu que empren: fotografia, cartellisme, cinema, còmic, produccions televisives, videoart, art per ordinador.

3.4 GEOGRAFIA D'ESPANYA 2n BATXILLERAT

La matèria de Geografia d'Espanya es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de batxillerat (Geografia d'Espanya) a les Illes Balears.

3.4.1. Objectius específics

Els objectius específics de la matèria d'Economia es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears.

<http://www.caib.es/sites/curriculum/ca/batxillerat/>

3.4.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears.

<http://www.caib.es/sites/curriculum/ca/batxillerat/>

En aplicació de l'escenari B de contingència de la pandèmia per Covid-19, la semipresencialitat aplicada en aquest nivell provoca una reducció a la meitat de les hores de classe presencial. A tal efecte (i donades les característiques del segon de batxillerat), les sessions presencials mantindran en aquest nivell una dinàmica de classes preferentment expositives i de resolució de dubtes, deixant pel teletreball dels alumnes la realització de tasques de consolidació (elaboració de mapes, comentari de gràfics i taules estadístiques...)

3.5. ECONOMIA DE L'EMPRESA 2n BATXILLERAT

3.5.1. Objectius específics

Els objectius específics de la matèria d'Economia de l'empresa es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears.

<http://www.caib.es/sites/curriculum/ca/batxillerat/>

L'assignatura d'Economia de l'Empresa permet el desenvolupament dels següents objectius prevists en el **RD 1105/2014**:

- a) Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució espanyola, així com pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.
- b) Consolidar una maduresa personal i social que els permeti actuar de manera responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.
- c) Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats i discriminacions existents, i en particular la violència contra la dona, i impulsar la igualtat real i la no-discriminació de les persones per qualsevol condició o circumstància personal o social, amb atenció especial a les persones amb discapacitat.
- d) Consolidar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'aprofitament eficaç de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.
- e) Dominar, tant en la seva expressió oral com escrita, la llengua castellana i, si s'escau, la llengua cooficial de la seva Comunitat Autònoma.
- g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h) Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seva evolució. Participar de manera solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.
- i) Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat elegida.
- j) Comprendre els elements i els procediments fonamentals de la recerca i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de manera crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com consolidar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.
- k) Consolidar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.

3.5.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims son els següents:

BLOC 1: L'EMPRESA

Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - L'empresa i l'empresari. - Classificació, components, funcions i objectius de l'empresa. - Anàlisi del marc jurídic que regula l'activitat empresarial. - Funcionament i creació de valor. - Interrelacions amb l'entorn econòmic i social. - Característiques de les empreses de cada sector econòmic de les Illes Balears. - Valoració de la responsabilitat social i mediambiental de l'empresa. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. 1. Descriure i interpretar els diferents elements de l'empresa, les classes d'empreses, les funcions que duen a terme en l'economia i les diferents formes jurídiques que adopten i relacionar cada una de les formes jurídiques amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors i les exigències de capital. (CSC/SIEE)</p> <p>2. 2. Identificar i analitzar els trets principals de l'entorn en el qual l'empresa desenvolupa l'activitat i explicar, a partir d'aquests trets, les diferents estratègies i decisions adoptades i les possibles implicacions socials i mediambientals de l'activitat. (CAA/CSC/CCEC)</p>	<p><i>1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i les responsabilitats establertes per a cada tipus.</i></p> <p><i>1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre classificació de les empreses.</i></p> <p><i>1.3. Analitza, per a un determinat cas pràctic, els diferents criteris de classificació d'empreses: la naturalesa de l'activitat que desenvolupen, la dimensió que tenen, el nivell tecnològic que assoleixen, el tipus de mercat en el qual operen, la fórmula jurídica que adopten, el caràcter públic o privat que presenten.</i></p> <p><i>2.1. Identifica els diferents tipus d'empreses i empresaris que actuen al propi entorn, així com la forma en què es relacionen amb el seu àmbit més proper.</i></p> <p><i>2.2. Analitza la relació entre empresa, societat i medi ambient. Valora els efectes, positius i negatius, de les actuacions de les empreses en els àmbits social i mediambiental.</i></p> <p><i>2.3. Analitza l'activitat de les empreses com a element dinamitzador i de progrés i valora el fet que creïn valor per a la societat i per als ciutadans.</i></p>
BLOC 2. DESENVOLUPAMENT DE L'EMPRESA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - Localització empresarial. - Anàlisi dels factors que determinen la localització de les empreses dels diferents sectors econòmics de les Illes Balears. 	

- Estratègies de creixement intern i extern.
- Consideració de la importància de les petites i mitjanes empreses i les seves estratègies de mercat.
- Internacionalització, competència global i tecnologia.
- Identificació dels aspectes positius i negatius de l'empresa multinacional.

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Identificar i analitzar les diferents estratègies de creixement i les decisions preses per les empreses considerant les característiques del marc global en el qual actuen. (CSC/SIEE)</p> <p>2. Analitzar la situació de les multinacionals i de les petites i mitjanes empreses espanyoles i de les Illes Balears en una economia global.(CSC/SIEE)</p>	<p>1.1. <i>Describeu i analitzeu els diferents factors que determinen la localització d'una empresa i valoreu la transcendència futura per a l'empresa de les decisions preses.</i></p> <p>1.3. <i>Explica i distingeix les estratègies d'especialització i diversificació.</i></p> <p>1.4. <i>Analitza les estratègies de creixement intern i extern a partir de supòsits concrets.</i></p> <p>1.5. <i>Examina el paper de les petites i mitjanes empreses al nostre país i valoreu les seves estratègies i formes d'actuar, així com els avantatges i els inconvenients que presenten.</i></p> <p>1.6. <i>Describeu les característiques i les estratègies de desenvolupament de l'empresa multinacional i valoreu la importància de la responsabilitat social i mediambiental.</i></p> <p>1.7. <i>Estudia i analitza l'impacte de la incorporació de la innovació i de les noves tecnologies en l'estratègia de l'empresa i el relaciona amb la capacitat per competir de forma global.</i></p>

BLOC 3. ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE L'EMPRESA

Continguts

- La divisió tècnica de la feina i la necessitat d'organització en el mercat actual.
- Funcions bàsiques de la direcció.
- Planificació i presa de decisions estratègiques.
- Aspectes que cal considerar per a la planificació estratègica de les empreses de les Illes Balears.
- Disseny i anàlisi de l'estructura de l'organització formal i informal.
- La gestió dels recursos humans i la incidència que té en la motivació.

<ul style="list-style-type: none"> - Els conflictes d'interessos i les vies de negociació. - Anàlisi i avaluació de les característiques del factor humà i la gestió d'aquest a les empreses de les Illes Balears. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Explicar la planificació, l'organització i la gestió dels recursos d'una empresa i valorar les possibles modificacions que s'han de dur a terme segons l'entorn en el qual desenvolupa l'activitat i els objectius plantejats. (CAA/CSC/SIEE)</p>	<p><i>1.1. Reflexiona sobre la divisió tècnica de la feina en un context global d'interdependència econòmica i la valora.</i></p> <p><i>1.2. Descriu l'estructura organitzativa, els canals d'informació i comunicació, el grau de participació en la presa de decisions i l'organització informal de l'empresa.</i></p> <p><i>1.3. Identifica la funció de cada una de les àrees d'activitat de l'empresa -aprovisionament, producció i comercialització, inversió i finançament, recursos humans i administració- i la manera com s'interrelacionen.</i></p> <p><i>1.4. Analitza l'organització de les empreses de l'entorn més proper, n'identifica els avantatges i els inconvenients, hi detecta els problemes que s'han de solucionar i descriu propostes de millora.</i></p> <p><i>1.5. Aplica els seus coneixements a una organització concreta, hi detecta els problemes i proposa millores.</i></p> <p><i>1.6. Valora la importància dels recursos humans en una empresa i analitza diferents maneres de gestionar-los i de relacionar la motivació amb la productivitat.</i></p>
BLOC 4: LA FUNCIO PRODUCTIVA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - Procés productiu, eficiència i productivitat. - La recerca, el desenvolupament i la innovació (R+D+I) com a elements clau per al canvi tecnològic i la millora de la competitivitat empresarial. - Costos: classificació i càlcul dels costos a l'empresa. - Càlcul i interpretació del líndar de rendibilitat de l'empresa. - Models de gestió d'inventaris. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Analitzar diferents processos productius des de la perspectiva de l'eficiència i la productivitat i</p>	<p><i>1.1. Elabora càlculs de la productivitat de diferents factors, interpreta els resultats obtinguts</i></p>

<p>reconèixer la importància de l'R+D+I. (CMCT/SIEE)</p> <p>2. Determinar l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa i calcular-ne el benefici i el llindar de rendibilitat a partir d'un supòsit plantejat. (CMCT/CAA)</p> <p>3. Descriure els conceptes fonamentals del cicle d'inventari i emprar els models de gestió. (SIEE)</p>	<p><i>i coneix els mitjans i les alternatives de millora de la productivitat en una empresa.</i></p> <p><i>1.2. Analitza i valora la relació existent entre la productivitat i els salaris dels treballadors.</i></p> <p><i>1.3. Valora la relació entre el control d'inventaris i la productivitat i l'eficiència en una empresa.</i></p> <p><i>1.4. Reflexiona sobre la importància, per a la societat i per a l'empresa, de la recerca i la innovació tecnològica en relació amb la competitivitat i el creixement.</i></p> <p><i>2.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua generats al llarg de l'exercici econòmic i aplica raonaments matemàtics per interpretar resultats.</i></p> <p><i>2.2. Calcula els diferents tipus de costos, ingressos i beneficis d'una empresa i els representa gràficament.</i></p> <p><i>2.3. Reconeix el llindar de vendes necessari per a la supervivència de l'empresa.</i></p> <p><i>3.2. Valora les existències al magatzem mitjançant diferents mètodes.</i></p>
--	---

BLOC 5. LA FUNCIO COMERCIAL DE L'EMPRESA

Continguts

- Concepte de mercat i classes.
- Tècniques de recerca de mercats.
- Anàlisi del consumidor i segmentació de mercats.
- Variables del màrqueting mix i elaboració d'estratègies.
- Estratègies de màrqueting i ètica empresarial.
- Aplicació de les tecnologies més avançades al màrqueting

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>1. Analitzar les característiques del mercat i explicar, d'acord amb aquestes característiques, les polítiques de màrqueting aplicades per una empresa davant diferents situacions i objectius. (CSC/SIEE/CEC)</p>	<p><i>1.1. Caracteritza un mercat segons diferents variables, com per exemple el nombre de competidors i el producte venut.</i></p> <p><i>1.3. Interpreta i valora estratègies de màrqueting i incorpora a la valoració consideracions de caràcter ètic, social i ambiental.</i></p> <p><i>1.4. Comprèn i explica les diferents fases i etapes de la recerca de mercats.</i></p> <p><i>1.5. Aplica criteris i estratègies de segmentació de mercats a diferents casos pràctics.</i></p> <p><i>1.6. Analitza i valora les oportunitats d'innovació i transformació amb el desenvolupament de la tecnologia més actual aplicada al màrqueting.</i></p>

BLOC 6. LA INFORMACIÓ A L'EMPRESA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - Obligacions comptables de l'empresa. - La composició del patrimoni i la valoració d'aquest. - Els comptes anuals i la imatge fidel. - Elaboració del balanç i el compte de pèrdues i guanys. - Anàlisi i interpretació de la informació comptable. - La fiscalitat empresarial. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Identificar les dades més rellevants del balanç i del compte de pèrdues i guanys, explicar-ne el significat, diagnosticar la situació a partir de la informació obtinguda i proposar mesures per millorar-la. (CMCT/CAC/SIEE)</p> <p>2. Reconèixer la importància de complir les obligacions fiscals i explicar els diferents impostos que afecten les empreses. (CAA/CSC)</p>	<p>1.1. <i>Reconeix els diferents elements patrimonials i la funció que tenen assignada.</i></p> <p>1.2. <i>Identifica i gestiona correctament els béns, els drets i les obligacions de l'empresa en masses patrimonials.</i></p> <p>1.3. <i>Interpreta la correspondència entre inversions i el finançament d'aquestes.</i></p> <p>1.4. <i>Detecta, mitjançant la utilització de proporcions, possibles desajusts en l'equilibri patrimonial, la solvència i el palanquejament de l'empresa.</i></p> <p>1.5. <i>Proposa mesures correctores adequades en cas que es detectin desajusts.</i></p> <p>1.6. <i>Reconeix la importància del domini de les operacions matemàtiques i els procediments propis de les ciències socials com a eines que faciliten la solució de problemes empresarials.</i></p> <p>1.7. <i>Reconeix la conveniència d'un patrimoni equilibrat.</i></p> <p>1.8. <i>Valora la importància de la informació en la presa de decisions.</i></p> <p>2.1. <i>Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i descriu el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències que hi ha entre aquests. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.</i></p>
BLOC 7. LA FUNCIÓ FINANCERA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - Estructura econòmica i financera de l'empresa. - Concepte d'inversió i classes. - Valoració i selecció de projectes d'inversió. 	

<ul style="list-style-type: none"> - Recursos financers de l'empresa. - Anàlisi de fonts alternatives de finançament intern i extern. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Valorar diferents projectes d'inversió i justificar raonadament la selecció de l'alternativa més avantatjosa, i diferenciar les possibles fonts de finançament en un determinat supòsit i raonar l'elecció més adequada. (CMCT/CAC/SIEE)</p>	<p><i>1.1. Coneix i enumera els mètodes estàtics (termini de recuperació) i dinàmics (criteri del valor actual net i criteri de la taxa interna de rendibilitat) per seleccionar i valorar inversions.</i></p> <p><i>1.2. Explica les possibilitats de finançament de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada possibilitat i les implicacions que tenen en la marxa de l'empresa.</i></p> <p><i>1.3. Analitza, en un supòsit concret de finançament extern, les diferents opcions possibles, els costos que tenen i les variants d'amortització.</i></p> <p><i>1.4. Analitza i avalua, a partir d'una necessitat concreta, les diferents possibilitats que tenen les empreses de recórrer al mercat financer.</i></p> <p><i>1.5. Valora les fonts de finançament de l'empresa, tant externes com internes.</i></p> <p><i>1.6. Analitza i descriu les opcions financeres que s'adapten millor a un cas concret de necessitat financera.</i></p> <p><i>1.7. Aplica els coneixements tecnològics a l'anàlisi i a la resolució de supòsits.</i></p>

3.6. FONAMENTS D'ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ 2ⁿ BATXILLERAT (En el present curs escolar 2020/2021 no s'imparteix l'assignatura de FAG al centre).

3.5.1. Objectius específics

Els objectius específics de la matèria de Fonaments d'administració i gestió es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

3.5.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

3.7. HISTÒRIA D'ESPANYA 2ⁿ BATXILLERAT

La matèria d'Història d'Espanya es detallen dins el Currículum de les Illes Balears, els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat (Història

d'Espanya) a les Illes Balears.

3.6.1. Objectius específics

L'ensenyament de la història d'Espanya al segon curs del batxillerat té els objectius següents:

1. Identificar i situar en el temps i en l'espai els processos, estructures i esdeveniments més rellevants de la història d'Espanya i de les Balears, valorant les seves repercussions en la configuració de l'Espanya de les autonomies.
2. Conèixer i comprendre els processos més rellevants que configuren la història espanyola i balear, identificant les interrelacions entre fets polítics, econòmics, socials i culturals, i analitzant els antecedents i factors que els han conformat.
3. Fomentar una visió de la història d'Espanya que respecti i valori tant els aspectes comuns com les particularitats i generi actituds de tolerància i solidaritat entre els diversos pobles d'Espanya.
4. Situar el procés històric en les seves coordenades internacionals per explicar i comprendre les seves implicacions per a ser capaços de tenir una visió articulada i coherent de la història.
5. Identificar els canvis conjunturals i els trets permanents del procés històric per sobre dels fets aïllats i dels protagonistes concrets, per aconseguir una visió global de la història.
6. Conèixer les normes bàsiques que regulen el nostre ordenament constitucional, promovent tant el compromís individual i col·lectiu amb les institucions democràtiques com la presa de consciència davant els problemes socials, especialment els relacionats amb els drets humans.
7. Valorar el patrimoni cultural, lingüístic i històric de les Illes Balears.
8. Seleccionar i interpretar informació procedent de fonts diverses, inclosa la proporcionada per les tecnologies, i utilitzar-la de forma crítica per a la comprensió de processos i fets històrics.
9. Emprar amb propietat la terminologia i el vocabulari històrics i aplicar les tècniques elementals de comentaris de textos i d'interpretació de mapes, gràfics i altres fonts històriques.

3.6.2 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

Continguts, Criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge (el subratllat assenyalen els continguts mínims ESCENARI B)

BLOC 0. COM S'ESCRIU LA HISTÒRIA. CRITERIS COMUNS

Continguts

El mètode històric: respecte a les fonts i diversitat de perspectives.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Localitzar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) a biblioteques, Internet, etc., extreure'n informació rellevant del que s'ha tractat i valorar-ne críticament la fiabilitat.
 - 1.1. Cerca informació d'interès (a llibres o Internet) sobre la importància cultural i artística d'un personatge històricament rellevant, fet o procés històric i elabora una breu exposició.
2. Elaborar mapes i línies de temps localitzant les fonts adequades, utilitzant les dades proporcionades o servint-se dels coneixements ja adquirits.
 - 2.1. Representa una línia del temps i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a determinats fets o processos històrics.
3. Comentar i interpretar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) i relacionar la informació que hi apareix amb els coneixements previs.
 - 3.1. Respon a qüestions plantejades a partir de fonts històriques i historiogràfiques,
4. Reconèixer la utilitat de les fonts per a l'historiador, a part de la fiabilitat que presenten.
 - 4.1. Distingeix el caràcter de les fonts històriques no tan sols com a informació, sinó com prova per respondre les preguntes que es plantegen els historiadors.

BLOC 1. LA PENÍNSULA IBÈRICA DES DELS PRIMERS HUMANS FINS A LA DESAPARICIÓ DE LA MONARQUIA VISIGÒTICA (711)

Continguts

La prehistòria: l'evolució del paleolític al neolític; la pintura cantàbrica i la valenciana. La importància de la metal·lúrgia.

La configuració de les àrees celta i ibèrica: tartessis, indoeuropeus i

colonitzadors orientals.

La cultura talaiòtica balear.

La Hispània romana: conquesta i romanització de la península Ibèrica i de les Balears; el llegat cultural romà.

La monarquia visigòtica: una economia rural; el poder de l'Església i la noblesa.

Vàndals i bizantins a les Balears.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar les característiques dels principals fets i processos històrics de la península Ibèrica i de les Balears des de la prehistòria fins a la desaparició de la monarquia visigòtica i identificar-ne les causes i les conseqüències.

1.1. Explica les diferències entre l'economia i l'organització social del paleolític i del neolític i les causes del canvi de model.

1.2. Descriu els avenços en el coneixement de les tècniques metal·lúrgiques i explica quines repercussions tenen.

1.3. Resumeix les característiques principals del regne de Tartessos i cita les fonts històriques per conèixer-lo.

1.4. Explica el diferent nivell de desenvolupament de les àrees celta i ibèrica abans de la conquesta romana en relació amb la influència rebuda dels indoeuropeus, del regne de Tartessos i dels colonitzadors fenicis i grecs.

1.5. Defineix el concepte de romanització i descriu els mitjans emprats per dur a terme aquest procés.

1.6. Compara el ritme i el grau de romanització dels diferents territoris peninsulars.

1.7. Resumeix les característiques de la monarquia visigòtica i explica per què varen assolir tant poder l'Església i la noblesa.

1.8. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre pervivències culturals i artístiques del llegat romà a l'Espanya actual i elabora una breu exposició.

1.9. Dibuixa un mapa esquemàtic de la península Ibèrica i hi delimita les àrees ibèrica i celta.

1.10. Representa una línia del temps des del 250 aC fins al 711 dC i hi situa els principals esdeveniments històrics.

1.11. Partint de fonts historiogràfiques, dóna resposta a qüestions o a situacions.

1.12. Identifica les diferències entre una imatge de pintura cantàbrica i una altra de pintura valenciana.

BLOC 2. L'EDAT MITJANA: TRES CULTURES I UN MAPA POLÍTIC EN CANVI CONSTANT (711-1474)

Continguts

Al-Àndalus: la conquesta musulmana de la península Ibèrica; evolució política d'al-Àndalus; revitalització econòmica i urbana; estructura social; religió, cultura i art.

Els regnes cristians fins al final del segle XIII: evolució política; el procés de reconquesta i repoblació; de l'estancament a l'expansió econòmica; el règim senyorial i la societat dividida en estaments; el naixement de les Corts; el Camí de Sant Jaume; una cultura plural: cristians, musulmans i jueus; les manifestacions artístiques.

Els regnes cristians a la baixa edat mitjana (segles XIV i XV): crisi agrària i demogràfica; les tensions socials; la diferent evolució i organització política de les corones de Castella, Aragó i Navarra.

La incorporació de les Balears a la Corona d'Aragó.

El regne privatiu de Mallorca.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar l'evolució dels territoris musulmans a la península Ibèrica i descriure'n les etapes polítiques, així com els canvis econòmics, socials i culturals que varen introduir.

1.1. Explica les causes de la invasió musulmana i de la ràpida ocupació de la península Ibèrica.

1.2. Representa una línia del temps des del 711 fins al 1474 i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a al-Àndalus i en una altra els relatius als regnes cristians.

1.3. Descriu l'evolució política d'al-Àndalus.

1.4. Resumeix els canvis econòmics, socials i culturals introduïts pels musulmans a al-Àndalus.

2. Explicar l'evolució i la configuració política dels regnes cristians i relacionar-les amb el procés de reconquesta i el concepte patrimonial de la monarquia.

2.1. Descriu les grans etapes i les causes generals que condueixen al mapa polític de la península Ibèrica al final de l'edat mitjana.

2.2. Explica l'origen de les Corts als regnes cristians i les principals funcions que tenien.

2.3. Compara l'organització política de la Corona de Castella, la Corona d'Aragó i el regne de Navarra al final de l'edat mitjana.

2.4. Comenta l'àmbit territorial i les característiques de cada sistema de repoblació, així com les causes i les conseqüències de cada sistema.

3. Diferenciar les tres grans fases de l'evolució econòmica dels regnes cristians durant tota l'edat mitjana (estancament, expansió i crisi) i indicar-ne els factors i les característiques.

3.1. Descriu les grans fases de l'evolució econòmica dels territoris cristians durant l'edat mitjana.

4. Analitzar l'estructura social dels regnes cristians i descriure el règim senyorial i les característiques de la societat dividida en estaments.

4.1. Explica l'origen i les característiques del règim senyorial i de la societat dividida en estaments en l'àmbit cristià.

5. Descriure les relacions culturals de cristians, musulmans i jueus i especificar les col·laboracions i influències mútues. Analitzar la formació i el desenvolupament dels diversos regnes cristians, especialment del regne de Mallorca.

5.1. Descriu la tasca dels centres de traducció.

5.2. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre la importància cultural i artística del Camí de Sant Jaume i elabora una breu exposició.

BLOC 3. LA FORMACIÓ DE LA MONARQUIA HISPÀNICA I LA SEVA EXPANSIÓ MUNDIAL (1474-1700)

Continguts

Els Reis Catòlics: la unió dinàstica de Castella i Aragó; la reorganització de l'Estat; la política religiosa; la conquesta de Granada; el descobriment d'Amèrica; la incorporació de Navarra; les relacions amb Portugal.

L'apogeu de l'Imperi al segle XVI: els dominis de Carles I i els de Felip II, el model polític dels Àustria; els conflictes interns; els conflictes religiosos dins l'Imperi; els conflictes exteriors; l'exploració i la colonització d'Amèrica i el Pacífic; la política econòmica respecte a Amèrica, la revolució dels preus i el cost de l'Imperi.

Crisi i decadència de l'Imperi al segle XVII: els validos; l'expulsió dels moriscs; els projectes de reforma d'Olivares; la Guerra dels Trenta Anys i la pèrdua de l'hegemonia a Europa a favor de França; les rebel·lions de Catalunya i Portugal el 1640; Carles II i el problema successori; la crisi demogràfica i econòmica.

El segle d'or espanyol: de l'humanisme a la Contrareforma; Renaixement i barroc en la literatura i l'art.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar el regnat dels Reis Catòlics com una etapa de transició entre l'edat mitjana i l'edat moderna i identificar les pervivències medievals i els fets rellevants que obren el camí de la modernitat.

1.1. Defineix el concepte d'unio dinàstica aplicat a Castella i Aragó en temps dels Reis Catòlics i descriu les característiques del nou Estat.

1.2. Explica les causes i les conseqüències dels fets més rellevants de 1492.

1.3. Analitza les relacions dels Reis Catòlics amb Portugal i els objectius que perseguien.

2. Explicar l'evolució i l'expansió de la monarquia hispànica durant el segle XVI i diferenciar el regnat de Carles I del regnat de Felip II.

2.1. Compara l'imperi territorial de Carles I i el de Felip II i explica els diferents problemes que varen tenir.

2.2. Explica l'expansió colonial a Amèrica i al Pacífic durant el segle XVI.

2.3. Analitza la política respecte a Amèrica al segle XVI i les conseqüències que té per a Espanya, Europa i la població americana.

2.4 Representa una línia del temps des del 1474 fins al 1700 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

3. Explicar les causes i les conseqüències de la decadència de la monarquia hispànica al segle XVII i relacionar els problemes interns, la política exterior i la crisi econòmica i demogràfica.

3.1. Descriu l'obra dels validos i els efectes que té en la crisi de la monarquia.

3.2. Explica els principals projectes de reforma del comte duc d'Olivares.

3.3. Analitza les causes de la Guerra dels Trenta Anys i les conseqüències que té per a la monarquia hispànica i per a Europa.

3.4. Compara i comenta les rebel·lions de Catalunya i Portugal del 1640.

3.5. Explica els principals factors de la crisi demogràfica i econòmica del segle XVII i les conseqüències que se'n deriven.

4. Reconèixer les grans aportacions culturals i artístiques del segle d'or espanyol a partir d'informació d'interès extreta de fonts primàries i de fonts secundàries (biblioteques, Internet, etc.).

4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre els següents pintors del segle d'or espanyol: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez i Murillo.

BLOC 4. ESPANYA EN L'ÒRBITA FRANCESA: EL REFORMISME DELS PRIMERS BORBONS (1700-1788)

Continguts

Canvi dinàstic i Guerra de Successió: una contesa civil i europea; la Pau d'Utrecht i el nou equilibri europeu; els pactes de família amb França.

Les reformes institucionals: els decrets de Nova Planta i la centralització politicoadministrativa; el nou model d'Estat; l'administració a Amèrica; la hisenda reial; les relacions Església-Estat.

L'economia i la política econòmica: la recuperació demogràfica; els problemes de l'agricultura, la indústria i el comerç; la liberalització del comerç amb Amèrica; l'enlairament econòmic de Catalunya.

La Il·lustració a Espanya: projectistes, innovadors i il·lustrats; el despotisme il·lustrat; el nou concepte d'educació; les societats econòmiques d'amics del país; la premsa periòdica.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar la Guerra de Successió espanyola com a contesa civil i europea i explicar les conseqüències que té per a la política exterior espanyola i el nou ordre internacional.

1.1. Explica les causes de la Guerra de Successió espanyola i la composició dels bàndols en conflicte.

1.2. Representa una línia del temps des del 1700 fins al 1788 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

1.3. Detalla les característiques del nou ordre europeu sorgit de la Pau d'Utrecht i el paper que hi té Espanya.

2. Descriure les característiques del nou model d'estat i especificar l'abast de les reformes promogudes pels primers monarques de la dinastia borbònica.

2.1. Defineix què varen ser els decrets de Nova Planta i explica la importància que varen tenir en la configuració del nou Estat borbònic.

2.2. Elabora un esquema comparatiu del model polític dels Àustries i el dels Borbons.

2.3. Explica les mesures que varen adoptar o varen projectar els primers Borbons per sanejar la hisenda reial.

2.4. Descriu les relacions Església-Estat i les causes de l'expulsió dels jesuïtes.

3. Comentar la situació inicial dels diferents sectors econòmics i detallar els objectius de la nova política econòmica i els canvis que va introduir.

3.1. Compara l'evolució demogràfica del segle XVIII amb la de la centúria anterior.

3.2. Desenvolupa els principals problemes de l'agricultura i les mesures impulsades per Carles III en aquest sector.

3.3. Explica la política industrial de la monarquia i les mesures adoptades respecte al comerç amb Amèrica.

4. Explicar l'enlairament econòmic de Catalunya i comparar-lo amb l'evolució econòmica de la resta d'Espanya.

4.1. Especifica les causes de l'enlairament econòmic de Catalunya al segle XVIII.

5. Exposar els conceptes fonamentals del pensament il·lustrat i identificar-ne les vies de difusió.

5.1. Comenta les idees fonamentals de la Il·lustració i defineix el concepte de despotisme il·lustrat.

5.2. Raona la importància de les societats econòmiques d'amics del país i de la premsa periòdica en la difusió dels valors de la Il·lustració.

BLOC 5. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM (1788-1833): LIBERALISME ENFRONT D'ABSOLUTISME

Continguts

L'impacte de la Revolució Francesa: les relacions entre Espanya i França; la Guerra de la Independència; el primer intent de revolució liberal, les Corts de Cadis i la Constitució de 1812.

El regnat de Ferran VII: la restauració de l'absolutisme; el Trienni Liberal; la reacció absolutista.

L'emancipació de l'Amèrica espanyola: el protagonisme crioll; les fases del procés; les repercussions per a Espanya.

L'obra de Goya com a testimoni de l'època.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins a la Guerra de la Independència i especificar en cada fase els principals esdeveniments i les repercussions que tenen per a Espanya.

1.1. Resumeix els canvis que experimenten les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins al començament de la Guerra de la Independència.

1.2. Descriu la Guerra de la Independència: causes, la composició dels bàndols en conflicte i el desenvolupament dels esdeveniments.

2. Comentar la tasca legisladora de les Corts de Cadis i relacionar-la amb l'ideari del liberalisme.

2.1. Compara les Corts de Cadis amb les corts dividides en estaments de l'Antic Règim.

2.2. Comenta les característiques essencials de la Constitució de 1812.

3. Descriure les fases del regnat de Ferran VII i explicar els principals fets de cada una d'aquestes fases.

3.1. Detalla les fases del conflicte entre liberals i absolutistes durant el regnat de Ferran VII.

3.2. Defineix el carlisme i resumeix l'origen que té i els suports de què disposava inicialment.

3.3 Representa una línia del temps des del 1788 fins al 1833 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

3.4. Representa en un esquema les diferències, quant a sistema polític i estructura social, entre l'Antic Règim i el règim liberal burgès.

4. Explicar el procés d'independència de les colònies americanes i diferenciar-ne les causes i les fases, així com les repercussions econòmiques per a Espanya.

4.1. Explica les causes i el desenvolupament del procés d'independència de les colònies americanes.

4.2. Especifica les repercussions econòmiques per a Espanya de la independència de les colònies americanes.

5. Relacionar les pintures i els gravats de Goya amb els esdeveniments d'aquest període i identificar-hi el reflex de la situació i els esdeveniments contemporanis.

5.1. Cerca informació d'interès sobre Goya (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la seva visió de la guerra.

BLOC 6. LA CONFLICTIVA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1874)

Continguts

El carlisme com a darrer bastió absolutista: ideari i suports socials; les dues primeres guerres carlines.

El triomf i la consolidació del liberalisme durant el regnat d'Isabel II: els primers partits polítics; el protagonisme polític dels militars; el procés constitucional; la legislació econòmica de signe liberal; la nova societat de classes.

El Sexenni Democràtic: la revolució de 1868 i la caiguda de la monarquia isabelina; la recerca d'alternatives polítiques, la monarquia d'Amadeu I, la Primera República; la guerra de Cuba, la tercera guerra carlina, la insurrecció cantonal.

Els inicis del moviment obrer espanyol: les condicions de vida d'obrers i camperols; l'Associació Internacional de Treballadors i l'aparició dels corrents anarquista i socialista.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure el fenomen del carlisme com a resistència absolutista davant la revolució liberal i analitzar-ne els components ideològics, les bases socials, l'evolució en el temps i les conseqüències.

1.1. Identifica l'àmbit geogràfic del carlisme i explica el seu ideari i els seus suports socials.

1.2. Especifica les causes i les conseqüències de les dues primeres guerres carlines.

1.3. Representa una línia del temps des del 1833 fins al 1874 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

2. Analitzar la transició definitiva de l'Antic Règim al règim liberal burgès durant el regnat d'Isabel II, explicar el protagonisme dels militars i especificar els canvis polítics, econòmics i socials.

2.1. Descriu les característiques dels partits polítics que varen sorgir durant el regnat d'Isabel II.

2.2. Resumeix les etapes de l'evolució política del regnat d'Isabel II des de la seva minoria d'edat i explica el paper dels militars.

2.3. Explica les mesures de liberalització del mercat de la terra dutes a terme durant el regnat d'Isabel II.

2.4. Compara les desamortitzacions de Mendizábal i de Madoz i especifica els objectius de cada una.

2.5. Especifica les característiques de la nova societat de classes i la compara amb la societat dividida en estaments de l'Antic Règim.

3. Explicar el procés constitucional durant el regnat d'Isabel II i relacionar-lo amb els diferents corrents ideològics dins el liberalisme i la seva lluita pel poder.

3.1. Compara l'Estatut reial de 1834 i les constitucions de 1837 i 1845.

4. Explicar el Sexenni Democràtic com a període de recerca d'alternatives democràtiques a la monarquia isabelina i especificar els grans conflictes interns i externs que varen desestabilitzar el país.

4.1. Explica les etapes polítiques del Sexenni Democràtic.

4.2. Descriu les característiques essencials de la Constitució democràtica de 1869.

4.3. Identifica els grans conflictes del Sexenni i explica les conseqüències polítiques que se'n deriven.

5. Descriure les condicions de vida de les classes treballadores i els inicis del moviment obrer a Espanya i relacionar-ho amb el desenvolupament del moviment obrer internacional.

5.1. Relaciona l'evolució del moviment obrer espanyol durant el Sexenni Democràtic amb la del moviment obrer internacional.

BLOC 7. LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA: IMPLANTACIÓ I CONSOLIDACIÓ D'UN NOU SISTEMA POLÍTIC (1874-1902)

Continguts

Teoria i realitat del sistema canovista: la inspiració en el model anglès, la Constitució de 1876 i el bipartidisme; el torn de partits, el caciquisme i el frau electoral.

L'oposició al sistema: catalanisme, nacionalisme basc, regionalisme gallec i moviment obrer.

Els èxits polítics: estabilitat i consolidació del poder civil; la liquidació del problema carlí; la solució temporal del problema de Cuba.

La pèrdua de les darreres colònies i la crisi del 1898: la guerra de Cuba i la guerra amb els Estats Units; el Tractat de París; el regeneracionisme.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar el sistema polític de la Restauració i distingir-ne la teoria del funcionament real.

1.1. Explica els elements fonamentals del sistema polític ideat per Cánovas.

1.2. Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1876.

1.3. Descriu el funcionament real del sistema polític de la Restauració.

1.4. Representa una línia del temps des del 1874 fins al 1902 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

2. Analitzar els moviments polítics i socials exclosos del sistema i especificar-ne l'evolució durant el període estudiat.

2.1. Resumeix l'origen i l'evolució del catalanisme, el nacionalisme basc i el regionalisme gallec.

2.2. Analitza els diferents corrents ideològics del moviment obrer i camperol espanyol, així com l'evolució que experimenten durant el darrer quart del segle XIX.

3. Descriure els principals èxits del regnat d'Alfons XII i la regència de Maria Cristina i inferir-ne les repercussions en la consolidació del nou sistema polític.

3.1. Compara el paper polític dels militars durant el regnat d'Alfons XII amb el paper que tenen en les etapes precedents del segle XIX.

3.2. Descriu l'origen, el desenvolupament i les repercussions de la tercera guerra carlina.

4. Explicar el desastre colonial i la crisi del 1898 i identificar-ne les causes i les conseqüències.

4.1. Explica la política espanyola respecte al problema de Cuba.

4.2. Assenyala els principals fets del desastre colonial del 1898 i les conseqüències territorials del Tractat de París.

4.3. Especifica les conseqüències per a Espanya de la crisi del 1898 en els àmbits econòmic, polític i ideològic.

BLOC 8. PERVIVÈNCIES I TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES AL SEGLE XIX: UN DESENVOLUPAMENT INSUFICIENT

Continguts

Un lent creixement de la població: alta mortalitat; pervivència d'un règim demogràfic antic; l'excepció de Catalunya.

Una agricultura protegida i estancada: els efectes de les desamortitzacions; els baixos rendiments.

Una deficient industrialització: la indústria tèxtil catalana, la siderúrgia i la mineria.

Les dificultats dels transports: els condicionaments geogràfics; la xarxa de ferrocarrils.

El comerç: proteccionisme enfront de lliurecanvisme.

Les finances: la pesseta com a unitat monetària; el desenvolupament de la banca moderna; els problemes de la hisenda; les inversions estrangeres.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar l'evolució demogràfica d'Espanya al llarg del segle XIX i comparar el creixement de la població espanyola en conjunt amb el creixement de la població de Catalunya i dels països més avançats d'Europa.

1.1. Identifica els factors del lent creixement demogràfic espanyol al segle XIX.

1.2. Compara l'evolució demogràfica de Catalunya amb la de la resta d'Espanya al segle XIX.

2. Analitzar els diferents sectors econòmics i especificar la situació que hereten, les transformacions de signe liberal que experimenten i les conseqüències que se'n deriven.

- 2.1. Explica els efectes econòmics de les desamortitzacions de Mendizábal i Madoz.
- 2.2. Especifica les causes dels baixos rendiments de l'agricultura espanyola del segle XIX.
- 2.3. Descriu l'evolució de la indústria tèxtil catalana, de la siderúrgia i de la mineria al llarg del segle XIX.
- 2.4. Compara la revolució industrial espanyola amb la dels països més avançats d'Europa.
- 2.5. Relaciona les dificultats del transport i el comerç interior amb els condicionaments geogràfics.
- 2.6. Explica els objectius de la xarxa ferroviària i les conseqüències de la Llei general de ferrocarrils de 1855.
- 2.7. Compara els suports, els arguments i les actuacions de proteccionistes i lliurecanvistes al llarg del segle XIX.
- 2.8. Explica el procés que va conduir a la unitat monetària i a la banca moderna.
- 2.9. Explica la reforma Mon-Santillán de la hisenda pública i els efectes que va tenir.
- 2.10. Especifica com les inversions a Espanya de França i Anglaterra varen afectar el model de desenvolupament econòmic espanyol durant el segle XIX.

BLOC 9. LA CRISI DEL SISTEMA DE LA RESTAURACIÓ I LA CAIGUDA DE LA MONARQUIA (1902-1931)

Continguts

Els intents de modernització del sistema: el revisionisme polític dels primers governs d'Alfons XIII (Maura i Canalejas); l'oposició de republicans i nacionalistes catalans, bascs, gallecs i andalusos.

L'impacte dels esdeveniments exteriors: la intervenció al Marroc; la Primera Guerra Mundial; la Revolució Russa.

La creixent agitació social: la Setmana Tràgica de Barcelona; la crisi general de 1917; el "trienni bolxevic" a Andalusia.

La dictadura de Primo de Rivera: directori militar i directori civil; el final de la guerra del Marroc; la caiguda de la dictadura; l'enfonsament de la monarquia.

Creixement econòmic i canvis demogràfics durant el primer terç del segle: els efectes de la Guerra Mundial sobre l'economia espanyola; l'intervencionisme estatal de la dictadura; la transició al règim demogràfic modern; els moviments migratoris; el transvasament de població de l'agricultura a la indústria.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Relacionar el regeneracionisme sorgit de la crisi del 1898 amb el revisionisme polític dels primers governs i especificar-ne les actuacions més importants.

1.1. Defineix en què va consistir el “revisionisme polític” inicial del regnat d’Alfons XIII i explica les principals mesures adoptades.

1.2. Representa una línia del temps des del 1902 fins al 1931 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

1.3. Elabora un esquema amb els factors interns i externs de la fallida del sistema polític de la Restauració.

2. Analitzar les causes de la fallida del sistema polític de la Restauració i identificar els factors interns i els externs que hi varen intervenir.

2.1. Especifica l’evolució de les forces polítiques d’oposició al sistema: republicans i nacionalistes.

2.2. Explica les repercussions de la Primera Guerra Mundial i la Revolució Russa a Espanya.

2.3. Analitza les causes, els principals fets i les conseqüències de la intervenció d’Espanya al Marroc entre el 1904 i el 1927.

2.4. Analitza la crisi general del 1917: causes, manifestacions i conseqüències.

3. Explicar la dictadura de Primo de Rivera com a solució autoritària a la crisi del sistema i descriure’n les característiques, etapes i actuacions.

3.1. Especifica les causes del cop d’estat de Primo de Rivera i els suports de què va disposar inicialment.

3.2. Descriu l’evolució de la dictadura de Primo de Rivera, des del directori militar al directori civil i el seu final.

3.3. Explica les causes de la caiguda de la monarquia.

4. Explicar l’evolució econòmica i demogràfica durant el primer terç del segle XX i relacionar-la amb la situació heretada del segle XIX.

4.1. Analitza els efectes de la Primera Guerra Mundial sobre l’economia espanyola.

4.2. Descriu la política econòmica de la dictadura de Primo de Rivera.

4.3. Explica els factors de l’evolució demogràfica d’Espanya durant el primer terç del segle XX.

BLOC 10. LA SEGONA REPÚBLICA. LA GUERRA CIVIL EN UN CONTEXT DE CRISI INTERNACIONAL (1931-1939)

Continguts

El bienni reformista: la Constitució de 1931; la política de reformes; l'Estatut de Catalunya; les forces d'oposició a la República.

El bienni radical-cedista: la política restauradora i la radicalització popular; la revolució d'Astúries.

El Front Popular: les primeres actuacions del govern; la preparació del cop militar.

La Guerra Civil: la sublevació i el desenvolupament de la guerra; la dimensió internacional del conflicte; l'evolució de les dues zones; les conseqüències de la guerra.

L'edat d'argent de la cultura espanyola: de la generació del 98 a la del 36.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar la Segona República com a solució democràtica a l'enfonsament del sistema polític de la Restauració i emmarcar-la en el context internacional de crisi econòmica i conflictivitat social.

1.1. Explica les causes que varen menar a la proclamació de la Segona República i relaciona les dificultats a les quals va haver de fer front amb la crisi econòmica mundial dels anys 30.

1.2. Diferencia les forces que varen donar suport a la República al començament de les que s'hi varen oposar i descriu les seves raons i principals actuacions.

2. Diferenciar les diverses etapes de la República fins al començament de la Guerra Civil i especificar els principals fets i actuacions de cada etapa.

2.1. Resumeix les reformes impulsades durant el bienni reformista de la República.

2.2. Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1931.

2.3. Analitza el projecte de reforma agrària: motius, desenvolupament i efectes.

2.4. Compara les actuacions del bienni radical-cedista amb les del bienni anterior.

2.5. Descriu les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la revolució d'Astúries de 1934.

2.6. Explica les causes de la formació del Front Popular i les actuacions des del seu triomf electoral fins al començament de la guerra.

2.7. Representa una línia del temps des del 1931 fins al 1939 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

3. Analitzar la Guerra Civil, identificar-ne les causes i les conseqüències i explicar la intervenció internacional i la successió dels esdeveniments a les dues zones.

3.1. Especifica els antecedents de la Guerra Civil.

3.2. Relaciona la Guerra Civil espanyola amb el context internacional.

3.3. Compara l'evolució política i la situació econòmica dels dos bàndols durant la guerra.

3.4. Especifica els costos humans i les conseqüències econòmiques i socials de la guerra.

3.5. Sintetitza en un esquema les grans fases de la guerra des del punt de vista militar.

4. Valorar la importància de l'edat d'argent de la cultura espanyola i exposar les aportacions de les generacions i figures més representatives.

4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre l'edat d'argent de la cultura espanyola.

BLOC 11. LA DICTADURA FRANQUISTA (1939-1975)

Continguts

La postguerra: grups ideològics i suports socials del franquisme; les relacions oscil·lants amb l'exterior; la configuració política del nou Estat; la repressió política; l'autarquia econòmica.

Els anys del "desenvolupisme": els plans de desenvolupament i el creixement econòmic; les transformacions socials; la reafirmació política del règim; la política exterior; la creixent oposició al franquisme.

El final del franquisme: la inestabilitat política; les dificultats exteriors; els efectes de la crisi econòmica internacional del 1973.

La cultura espanyola durant el franquisme: la cultura oficial, la cultura de l'exili, la cultura interior al marge del sistema.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar les característiques del franquisme i com evoluciona en el temps, i especificar les transformacions polítiques, econòmiques i socials que es varen produir i relacionar-les amb la situació internacional canviant.

1.1. Elaborar un esquema amb els grups ideològics i els suports socials del franquisme a l'etapa inicial.

1.2. Diferenciar etapes en l'evolució d'Espanya durant el franquisme i resumeix els trets essencials de cada etapa.

1.3. Explica l'organització política de l'Estat franquista.

1.4. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i la situació econòmica d'Espanya des del final de la Guerra Civil fins al 1959.

1.5. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i les transformacions econòmiques i socials d'Espanya des del 1959 fins al 1973.

- 1.6. Especifica les causes de la crisi final del franquisme des del 1973.
- 1.7. Relaciona l'evolució política del règim amb els canvis que es produeixen en el context internacional.
- 1.8. Explica la política econòmica del franquisme en les diferents etapes i l'evolució econòmica del país
- 1.9. Descriu les transformacions que experimenta la societat espanyola durant els anys del franquisme, així com les causes d'aquestes transformacions.
- 1.10. Especifica els diferents grups d'oposició política al règim franquista i comenta com evolucionen en el temps.
- 1.11. Representa una línia del temps des del 1939 fins al 1975 i hi situa els principals esdeveniments històrics.
2. Descriure la diversitat cultural del període i distingir-ne les diferents manifestacions.
 - 2.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la cultura de l'exili durant el franquisme.

BLOC 12. NORMALITZACIÓ DEMOCRÀTICA D'ESPANYA I INTEGRACIÓ A EUROPA (DES DEL 1975)

Continguts

La transició a la democràcia: la crisi econòmica mundial; les alternatives polítiques al franquisme: continuisme, reforma o ruptura; el paper del rei; la Llei per a la reforma política; les primeres eleccions democràtiques.

El període constituent: els Pactes de la Moncloa; les "preautonomies" de Catalunya i el País Basc; la Constitució de 1978 i l'Estat de les autonomies.

Els governs constitucionals: el problema del terrorisme; el fallit cop d'estat de 1981; l'entrada a l'OTAN; la plena integració a Europa.

El paper d'Espanya al món actual.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure les dificultats de la transició a la democràcia des del franquisme en un context de crisi econòmica i explicar les mesures que varen permetre la celebració de les primeres eleccions democràtiques.

1.1. Explica les alternatives polítiques que es proposaven després de la mort de Franco i qui les defensava.

1.2. Descriu el paper exercit pel rei durant la Transició.

1.3. Descriu les actuacions impulsades pel president del Govern Adolfo Suárez per a la reforma política del règim franquista: Llei per a la reforma política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, etc.

1.4. Explica les causes i els objectius dels Pactes de la Moncloa.

1.5. Descriu com es varen establir les “preautonomies” de Catalunya i el País Basc.

2. Descriure el nou model d'estat democràtic establert en la Constitució de 1978 i especificar les actuacions prèvies encaminades a assolir l'acord social i polític més ampli.

2.1. Explica el procés d'elaboració i aprovació de la Constitució de 1978 i quines característiques essencials té.

3. Analitzar l'evolució econòmica, social i política d'Espanya des del primer govern constitucional de 1979 fins a l'aguda crisi econòmica iniciada el 2008 i assenyalar les amenaces més rellevants a què ha de fer front i els efectes de la plena integració a Europa.

3.1. Elabora un esquema amb les etapes polítiques des del 1979 fins a l'actualitat, segons el partit que té el poder, i assenyalas els principals esdeveniments de cada etapa.

3.2. Comenta els fets més rellevants del procés d'integració a Europa i les conseqüències per a Espanya d'aquesta integració.

3.3. Analitza l'evolució econòmica i social d'Espanya des de la segona crisi del petroli del 1979 fins al començament de la crisi financera mundial del 2008.

3.4. Analitza l'impacte de l'amenaça terrorista sobre la normalització democràtica d'Espanya, descriu la gènesi i l'evolució de les diferents organitzacions terroristes que han actuat des de la Transició democràtica fins a l'actualitat (ETA, GRAPO, etc.) i reflexiona sobre altres temes que hi estan relacionats: la ciutadania amenaçada, els moviments associatius de víctimes, la mediació en conflictes, etc.

3.5. Representa una línia del temps des del 1975 fins a l'actualitat i hi situa els principals esdeveniments històrics.

4. Resumir el paper d'Espanya al món actual i especificar la seva posició dins la Unió Europea i les relacions que manté amb altres àmbits geopolítics.

4.1. Explica la posició i el paper de l'Espanya actual a la Unió Europea i al món.

4. Mètodes pedagògics, així com els materials i recursos didàctics que s'utilitzaran.

Recordem que els mètodes pedagògics han de ser coherents amb els plantejament del projecte educatiu del centre quant a principis i criteris bàsics que el caracteritzen referits a la intervenció educativa, l'orientació i l'avaluació, i amb el que es determina a la concreció curricular del centre.

La metodologia fa referència als principis i direccions dels criteris que els docents realitzen per dur

a terme les unitats didàctiques. Per tant, en aquest punt podem dir que en aquest tema es troben les classes expositives combinades amb la interacció, conjuntament amb el treball individual per a realitzar activitats de consolidació i desenvolupament. Com ja hem explicat a la contextualització del centre, la metodologia emprada a primer, segon, tercer i quart d'ESO es basa en el projecte TAC, pel qual els alumnes passen a tenir una tableta electrònica o Chromebook com a material principal d'aprenentatge, ja que el centre ja ha estat incorporat durant el curs 2017-2018 al nou Programa d'utilització de les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement en el desenvolupament curricular (TAC). Així, serà fonamental la competència digital durant tot el procés d'ensenyament i aprenentatge, posant a la disposició de l'alumne tots tipus de recursos.

Donada la semipresencialitat vinculada a l'escenari B amb el que s'ha iniciat el curs a tots els nivells a partir de 2n d'ESO, l'ús de les eines telemàtiques esdevé un element clau, per donar suport al procés d'ensenyament, marcat per la reducció d'hores de contacte directe amb l'alumnat a classe. Seguidament es plantegen alguns dels principis metodològics a tenir present durant el desenvolupament de totes les unitats didàctiques. Cal afegir, que en el cas de que alguna de les unitats no es desenvolupi amb aquesta metodologia - com per exemple el cas de la unitat on es desenvolupi un treball cooperatiu - es disposaran els punts a resseguir a nivell metodològic en el document concret de la unitat.

Per tant, en primer lloc, per exposar els principis metodològics de caràcter general de cada unitat, trobem rellevant saber el nivell de coneixements previs de l'alumne, per aquest motiu al iniciar-se la unitat didàctica es realitzarà una activitat inicial a partir d'una pluja d'idees per conèixer les opinions dels alumnes en relació als continguts de la unitat.

Sobre aquest aspecte cal dir que, en cas de que els coneixements previs siguin erronis, s'han de modificar els esquemes que l'alumne posseeix a partir d'explicacions clares i interactives.

Una vegada realitzada aquesta prova inicial el docent s'ha d'assegurar de la construcció d'aprenentatges per part dels alumnes a partir del reforçament i consolidació dels continguts amb activitats donades a cada sessió. En aquest sentit, cal remarcar la importància en que els alumnes realitzin aprenentatges per ells mateixos (i més enguany, per la semipresencialitat), com per exemple extreure informacions de manera individual.

Conjuntament amb aquest treball individual de l'alumne es troben tot un conjunt d'activitats guiades per el professor, un exemple podria ser un comentari de mapes, on el professor realitza les preguntes o pautes corresponents, per a que l'alumne pugui extreure la informació adequada.

A les sessions es donarà un enfocament globalitzador on s'aplicarà un conjunt de metodologies diferents, a partir de la classe expositiva - amb la presentació digital i interactiva -, la participació de l'alumnat - a partir d'una intensa interacció entre el docent i l'alumne -, la visualització de recursos en xarxa i les activitats de consolidació, on l'alumnat apareix com el protagonista. En el present curs, per optimitzar el temps presencial disponible, els recursos audiovisuals per consolidar coneixements seran un recurs molt present dins el teletreball dels alumnes, centrant les sessions presencials en aspectes més de resolució de dubtes i resolució de problemes.

També són molt important les estratègies de motivació, per a dur-les a terme s'han de conèixer bé els alumnes i els seus interessos i estils de vida, i estimular-los per a que assoleixin els aprenentatges significatius. A més, cal controlar els factors que influeixen positivament en els alumnes i els progressos i reconèixer els factors als que ells atribueixen l'èxit. És important que construeixin la seva informació i que la Geografia i la Història i l'Economia no sigui una veritat absoluta, sinó que entenguin que estan en constant canvi i dins d'un context general que dona sentit als esdeveniments (Prats i Santacana 1998).

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, aquest curs escolar, la metodologia més adequada serà sobretot una metodologia oberta i flexible; oberta en el sentit de permetre modificar la programació durant el procés de posada en pràctica d'aquesta, i flexible perquè ha de permetre adaptar l'ensenyament segons les característiques i el ritme d'aprenentatge (individualització) dels alumnes

de la nostra aula, contemplant d'aquesta manera l'atenció a la diversitat.

5. Distribució espai-temps.

La distribució espai-temporal ha de possibilitar treballar diferents estratègies en el grup, a fi que els alumnes puguin i sàpiguen fer feina de manera individual, per parelles, per petit grup o en gran grup. En aplicació de l'escenari B donat inicialment, el treball individual i la distància física entre alumnes és el que caracteritzarà el present curs, sense renunciar a desenvolupar possibles dinàmiques grupals mantenint les garanties sanitàries.

L'espai

L'aula es distribuirà a la majoria de sessions a partir de la col·locació de les taules mirant cap a la pissarra digital i la taula del docent, per poder anar vigilant de manera individualitzada tot el procés d'aprenentatge. Per tant, per a les diverses activitats que es desenvoluparan en aquesta programació, allò més important respecte a l'organització de l'aula és que aquesta sigui flexible, en funció dels continguts de cada sessió i de les facilitats, dificultats i complicacions socials o d'aprenentatge que podem trobar-nos en el desenvolupament de les sessions.

El temps

Respecte a la distribució del temps a cadascuna de les sessions, majoritàriament durant els inicis de quasi totes les sessions – després de passar llista - es realitzarà la correcció de les activitats donades als darrers minuts de la sessió anterior. Aquestes correccions es duran a terme en veu alta, per un alumne o varis elegits pel docent, de manera “aleatòria”, a fi de que al final de la unitat didàctica tots els alumnes hagin corregit algun punt.

Mentre es duen a terme aquesta correcció el docent es mourà per tota la classe per veure els quaderns dels alumnes, i veure si les activitats estan fetes o no. Tots aquests punts aniran anotats al quadern del docent, per més tard servir com a elements avaluadors.

Seguidament, es passarà a realitzar l'activitat de desenvolupament a partir de l'exposició dels continguts conceptuals amb la presentació interactiva. En aquesta exposició es combinaran l'activitat expositiva del docent, amb la visualització de recursos digitals, com breus visualitzacions, recursos interactius, pàgines web, etc.

La darrera part de cada sessió es presentaran una sèrie d'activitats de desenvolupament on els alumnes posaran de manifest els coneixements adquirits a l'activitat de desenvolupament amb diferents tipus d'activitats per poder dur a terme el seu procés d'ensenyament i aprenentatge.

6. Activitats d'ampliació i de reforç.

A més, de les activitats destinades a aquells alumnes amb necessitats educatives, també especificuem activitats de reforç o ampliació que aniran exposades a cada unitat didàctica. L'objectiu d'aquestes es que tots els alumnes puguin assolir els objectius de manera individual. El punt principal d'aquestes activitats és que tothom aprengui a partir de les mateixes oportunitat, tenint en compte que cada persona té unes necessitats específiques; és a dir, atendre a tot el món en igualtat de condicions però traçats d'assolir el màxim aprenentatge en cada cas.

Per assolir aquest objectiu serà molt important afavorir la convivència i evitar les discriminacions propiciades per qualsevol motivació, i per això el docent haurà de propiciar a l'aula un ambient el més còmode i estable possible per a tots els alumnes.

Així, a totes les unitats didàctiques apareixen una sèrie d'activitats genèriques per si algun alumne ha de reforçar o ampliar uns coneixements. No obstant, cal tenir present que al llarg del procés d'aprenentatge, aquestes poden anar concretant-se per a cada alumne en concret.

Alguns exemples que podem trobar exposats al llarg del material didàctic podrien ser, en primer

lloc la realització d'una sèrie d'activitats interactives que es troben en xarxa. Aquestes van lligades amb el temari desenvolupat.

La segona d'aquestes activitats és la lectura d'informacions addicionals sobre alguns dels aspectes de la unitat didàctica. Aquesta informació complementària pot servir tant per reforçar els continguts desenvolupats a classe com per ampliar-los.

La tercera d'aquestes activitats de reforç o ampliació es basa la visualització de documentals o petites filmografies on s'expliquen de manera molt visual conceptes o blocs de la unitat didàctica que ajuden a comprendre els continguts desenvolupats a les sessions.

Per últim, sempre que és possible, intentem connectar a l'alumnat amb elements propers, per tant, a les presentacions trobem el següent icona per incorporar informació relacionada amb la temàtica balear i amb curiositats il·lenques sobre els continguts allà on es troba situat.

7. Elements transversals tractats.

En l'assignatura de Geografia i Història es treballaran alguns temes transversals que també es veuran afectats a altres assignatures, i que són claus per a la formació dels alumnes com a persones i com a ciutadans. Entre aquests podem trobar-ne diversos, com són la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de l'informació i la comunicació i l'esperit emprenedor basat en aptituds com la creativitat, l'autonomia la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix i el sentit crític. Aquests elements, donat per la Conselleria, venen estretament relacionat amb les competències claus, per tant a la nostra programació didàctica hem destriat alguns elements diferenciats que ens semblen importants. Aquests temes es centren sobretot en la competència social i ciutadana, i en la formació moral i personal. És per això que s'han de tractar, en la mesura d'allò possible, en totes les assignatures curriculars.

7.1 Comprensió lectora.

El departament de Geografia i història dóna molta importància a la comprensió lectora com a base per a l'adquisició dels coneixements que se tingui sobre aquesta matèria. Consideram que son la base del nostre quefer quotidià. Per això, des del departament es fomentarà aquesta competència a través de lectures, comentaris o qualsevol altre suport.

7.2 Expressió oral i escrita.

El departament considera que expressar pensaments, emocions, vivències i opinions; donar coherència i cohesió al discurs; gaudir escoltant, dialogant, llegint i expressant-se de manera oral i escrita, és igual d'important que la comprensió lectora, de manera que es fomentarà aquesta competència a través d'exposicions orals, treballs en equip, l'ús de resums i comentaris.

7.3 Comunicació audiovisual.

El departament té dins les seves anteriors programacions tot uns apartats referits a la comunicació audiovisual, que considera en molts casos essencial. Tant al currículum de secundària com al de batxillerat, aquesta departament té la comunicació audiovisual com a una eina intrínseca per assolir un dels estàndards d'aprenentatge més importants, que és el d'aprendre a aprendre. Per aquest departament totes les eines audiovisuals són part inherent de la nostra pràctica habitual i també

contemplades a les diferents programacions d'aula de cada una de les matèries que imparteix aquest departament.

7.4 Tecnologies de l'informació i la comunicació.

Dins la nostra matèria es fa ús de les tecnologies de l'informació i la comunicació per organitzar i processar la informació, i resoldre problemes reals de manera eficient, mostrant una actitud crítica i reflexiva. El departament oferirà la possibilitat d'utilitzar suports informàtics, apps i altres dispositius, per tal que els alumnes puguin adquirir aquesta competència.

7.5. Esperit emprenedor basat en aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix i el sentit crític.

El departament dóna importància a la creativitat, autonomia i iniciativa, d'aquesta manera s'elaboren un seguit d'activitats a diversos nivells (preferentment a l'etapa secundària) per tal d'assolir aquesta competència.

7.6 Educació cívica i constitucional.

Pel que fa a l'educació cívica i constitucional en la nostra assignatura la treballarem en tots els temes, ja que a través de la conflictivitat social i política de la història antiga els alumnes començaran a aprendre el valor de la democràcia i ha fer judicis morals. Es potenciarà mitjançant el debat i la participació de tots, des d'una perspectiva de llibertat d'expressió, respecte, ètica i moral.

8. Procediments de suport i de recuperació.

El departament farà suport a tots aquells alumnes que així ho requereixen. Per descomptat, la informació primera a la qual nosaltres hem de fer referència és al departament d'orientació que ens indicarà quins són aquells alumnes que necessiten aquest suport. Els procediments que el departament utilitzarà envers aquest alumnat són diversos: acotació dels objectius mínims, prioritització de continguts més concrets, avaluació individualitzada, depenent de les necessitats de cada alumne en qüestió.

8.1 Pla de suport als alumnes repetidors

El departament fa un seguiment dels alumnes repetidors, per tal d'oferir-los unes millors facilitats, adequació dels continguts i tutorització individual. Aquells alumnes que es trobin en aquesta circumstància rebran per part del departament una assistència continuada i tutoritzada per part dels professors de la matèria. Uns dels principals problemes que presenten aquestes alumnes és el volum de continguts de les matèries, de manera que és el professor del curs al qual imparteix el que s'encarrega de fer aquest seguiment i aclarir problemes o dubtes que puguin sorgir al llarg del període lectiu.

8.2 Pla de suport als alumnes amb matèries pendents dels cursos anteriors.

L'alumnat pendent amb l'assignatura de Ciències Socials pendent del curs anterior, haurà de superar, en la convocatòria extraordinària establerta a l'efecte, l'examen que el Departament

confeccioni i entregar les tasques de recuperació que s'indiquin.

La recuperació es podrà fer mitjançant un examen de recuperació (i entrega de les feines corresponents) durant el curs. La qualificació serà de 90% pel que fa a l'examen i 10% pel que fa als exercicis.

En qualsevol cas, i com a novetat per al present curs, l'aprobat en segona avaluació del curs present suposa la recuperació automàtica de la pendent del curs anterior.

Activitats complementàries i extraescolars que es pretenen fer des de l'equip docent.

El departament no té previst desenvolupar cap sortida extraescolar, donada la situació de pandèmia i de voluntat de reduir el risc de contagi per contacte al mínim.

10. Adaptacions necessàries per atendre l'alumnat amb NESE

10.1 Plans d'actuació.

El Departament contempla un pla d'actuació dedicat a l'alumnat NEE que consisteix en seleccionar els continguts mínims que garanteixin la formació adequada d'aquests alumnes, però que alhora els donin l'oportunitat de tenir èxit en el seu aprenentatge. I també la de proporcionar una sèrie d'eines per millorar les destreses relacionades amb la matèria i amb el mateix procés d'aprenentatge. I és que, moltes vegades, el fracàs no és conseqüència d'una falta de capacitat, sinó del desconeixement de com aplicar els recursos mateixos. És un problema d'intel·ligència pràctica. L'objectiu és que tots els alumnes treballin els mateixos continguts, encara que utilitzin metodologies diferents i amb una seqüència fragmentada en més passes i més senzilles.

Per tant, la manera en què es treballaran :

els continguts: el conjunt de continguts que es tracten en l'Adaptació curricular respon, bàsicament, als mínims que estableix el Curriculum de les Illes Balears com a obligatoris. S'han seleccionat els continguts conceptuals bàsics per a l'àrea: espacials (extensió, localització, llocs i regions principals), cronològics, fets i personatges destacats, conceptes i relacions. Per facilitar l'aprenentatge d'aquests continguts conceptuals es presenten activitats diverses: completar oracions, relacionar mitjançant fletxes, discriminar el que és cert del que és fals... Algunes d'aquestes activitats tenen un caràcter lúdic: mots encruats... Però, sobretot, el que s'intenta és que l'alumnat apliqui a la pràctica aquests coneixements. Per això el treball amb les destreses és la base de l'Adaptació curricular i es destaca en negreta en cada activitat la destresa que reforcen i apliquen.

Competències i estratègies d'aprenentatge: moltes de les que hem desenvolupat aquí es poden aplicar igualment a totes les matèries de l'ESO. Les eines per treballar les destreses es resumeixen en el quadre següent:

Competències i estratègies d'aprenentatge	
Competència	Objectiu

Comprensió lectora	Perfeccionar o millorar la comprensió de textos.
Expressió escrita	Reforçar les tècniques d'expressió escrita.
Observació d'imatges	Ser capaç d'interpretar imatges de diferent tipus.
Treball amb mapes i gràfics	Manejar informació cartogràfica.
Mètode científic	Seguir els passos del treball científic en Ciències socials
Síntesi	Distingir el que és important i l'accessori en textos i gràfics.

10.2 Criteris per a l'elaboració de les Adaptacions Curriculars.

Des del departament de Geografia i història es duen a terme de manera sistemàtica des de fa anys tot un seguit d'actuacions amb les Adaptacions Curriculars. Totes aquestes adaptacions tenen la seva correspondència amb un criteri definit al mateix currículum propi de cada matèria, a més dels criteris del departament d'orientació. Tot plegat fa que les adaptacions es puguin fer individualitzades tot i seguint uns criteris generals per a totes elles. Aquests criteris serien generalment els objectius mínims assolibles per a cada etapa educativa contemplats a la present programació i concretats a les diferents programacions d'aula.

10.3 Mesures individuals de suport en vistes al desenvolupament de les competències i l'assoliment dels objectius

Dins la programació didàctica, també exposem la necessitat de crear mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques, degut a la importància d'aconseguir el major percentatge d'alumnes amb un procés d'ensenyament – aprenentatge el més adequat possible.

Com els docents sabem, els alumnes són diferents i les seves diferències poden referir-se a diversos factors, com les capacitats, les motivacions, els interessos, la seva situació social, etc. Així, el docent haurà d'atendre a cada alumne segons les seves necessitats.

És per aquest motiu que l'atenció a les diferències individuals es concreta tant en prioritzar objectius i continguts en els alumnes que considerem convenient, com amb la creació d'activitats obertes i flexibles, de forma que permetin diferents possibilitats en funció de les característiques dels alumnes i dels moments en que es duguin a terme.

Així, hem optat per crear activitats d'atenció a la diversitat, que es corresponen a els punts del guió de les diferents unitats didàctiques, també és cert que en alguns casos, com en les activitats de desenvolupament, els alumnes que precisin més atenció, realitzaran una tasca semblant a la dels seus companys, però amb més pautes més dirigides pel docent. En quant a la tipologia d'activitats exposades per aquests alumnes en necessitats específiques trobem:

- Completar mapes conceptuals senzills.
- Relacionar amb fletxes termes amb les seves definicions i imatges.
- Comprovació de frases mitjançant vertader o fals.
- Respondre preguntes senzilles.
- Realització d'eixos cronològics a partir de pautes donades pel docent.
- Classificació de trets principals a partir de taules.
- Marcació amb x conceptes d'una segons correspongui

-Recerques a Internet.

-Creació de mapes o dibuixos relacionats amb els continguts.

Les seves característiques són la senzillesa, i la seva forma mecànica i ràpida de realitzar-se sense provocar grans reflexions per part dels alumnes. A més, en moltes ocasions compten amb requadres explicatius que reforcen el procés d'ensenyament – aprenentatge.

Cal tenir present també que, com explica Essomba les tècniques de feina fomenten la integració, la interacció i la socialització, per tant, a aquesta tipologia d'alumnat se la responsabilitzarà de tasques concretes i consensuades per afavorir la responsabilitat i la integració dins el grup i així potenciar els aspectes positius de cada un. (Essomba 2005).

Per una altra banda, aquesta atenció a la diversitat s'anirà desenvolupant al llarg de tot el curs escolar. Per tant, les activitats i mètodes exposant en aquest apartat poden anar variant segons la perspectiva del docent com orientador, promotor i facilitador del desenvolupament de l'alumnat, ajustant-se el nivell competencial inicial i tenint en compte com evolucionen les pràctiques de treball individual de cada alumne. Sempre ens trobarem amb diferents ritmes d'aprenentatge que justificaran les actuacions considerades com mesures d'atenció a la diversitat.

Així, en primer lloc podem detectar dificultats a nivell individual, mitjançant el procés d'avaluació contínua, on podem trobar deficiències en el procés d'ensenyament aprenentatge. En aquest cas, s'indagarà sobre l'evolució acadèmica prèvia de l'alumnat, intentant adaptar la matèria a les necessitats de l'alumnat sempre intentant superar els criteris d'avaluació mínims per la superació de la matèria.

En segon lloc, també podem trobar-nos dificultats detectades a nivell grupal, que s'intentaran resoldre mitjançant l'observació de les sessions marcant pautes per eliminar les deficiències en el procés d'ensenyament – aprenentatge.

Per últim, en el cas de trobar-nos amb una adaptació curricular significativa, es coordinaran les activitats amb el departament d'Orientació. Així, l'alumnat podrà treballar amb petits grups les activitats estipulades a la seva programació didàctica específica, marcant un objectiu, continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge propis per la seva situació específica. En aquest sentit, cal recordar que alhora de l'elaboració d'aquestes adaptacions curriculars, s'ha de tenir present la informació donada en el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) del centre, on es recullen les actuacions que es preveuen per ajustar l'atenció educativa a les característiques i necessitats de tot l'alumnat.

11. Seguiment de la programació didàctica. Indicadors d'assoliment.

Se durà a terme un seguiment de la programació de les distintes matèries del departament, que queden concretades amb diferents reunions de coordinació entre els professors que imparteixen en mateix nivell educatiu. En general, es seguirà els objectius proposats al currículum. Aquests indicadors d'assoliments ja estan especificats a l'apartat 1.2.- Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

12. Prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi de qualsevol crim contra la humanitat.

Al departament de Geografia-Història es treballa la igualtat efectiva entre homes i dones i la prevenció de la violència de gènere i dels valors inherents al principi d'igualtat de tracte i de no discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social. Es van treballant textos, treballs en grup, documents... durant el curs on es fomenta la igualtat entre homes i dones.

L'aprenentatge de la prevenció i la resolució pacífica de conflictes i el respecte als diferents pensaments es treballa durant l'ESO i el Batxillerat, més específicament quan es fan debats.

Binissalem, 20 de novembre de 2020.